

Startnotitie Milieueffectrapportage De Omzoom

Dienst Landelijk Gebied

27 mei 2009
Definitief Rapport
9V0347

George Hintzenweg 85
Postbus 8520
3009 AM Rotterdam
+31 (0)10 443 36 66 Telefoon
010- 44 33 688 Fax
info@rotterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Startnotitie Milieueffectrapportage De Omzoom

Verkorte documenttitel MER De Omzoom

Status Definitief Rapport

Datum 27 mei 2009

Projectnaam Startnotitie Milieueffectrapportage De Omzoom

Projectnummer 9V0347

Opdrachtgever Dienst Landelijk Gebied

Referentie 9V0347/R0002/RS/1

Auteur(s) Ir. R. Speets en drs E. Haspels

Collegiale toets drs T. van den Broek

Datum/paraaf 27/05/09

Vrijgegeven door Ir. E. Bosman

Datum/paraaf 27/05/09

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Opstellen milieueffectrapport en doel van de startnotitie	1
1.3 Stand van zaken ontwerp van het groengebied	2
1.4 Leeswijzer	3
2 BESCHRIJVING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT	5
2.1 Voorgenomen activiteit	5
3 DE INITIATIEFNEMER, BEVOEGD GEZAG, PROCEDURE EN VOORGENOMEN BESLUIT	7
3.1 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	7
3.2 Procedure en voorgenomen besluit	7
4 BELEIDSKADER	11
4.1 Introductie	11
5 HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELINGEN	13
5.1 Inleiding	13
5.2 Algemene karakteristiek van het gebied	13
5.3 Landschap	14
5.4 Bodem en water	15
5.4.1 Huidige situatie	15
5.4.2 Autonome ontwikkeling	17
5.5 Cultuurhistorie en archeologie	17
5.5.1 Huidige situatie	17
5.5.2 Autonome ontwikkeling	17
5.6 Natuur	17
5.6.1 Huidige situatie	17
5.6.2 Autonome ontwikkeling	18
5.7 Recreatie	18
5.7.1 Huidige situatie	18
5.7.2 Autonome ontwikkeling	18
5.8 Landbouw	19
5.8.1 Huidige situatie	19
5.8.2 Autonome ontwikkeling	19
5.9 Woon- en leefmilieu	19
5.9.1 Huidige situatie	19
5.9.2 Autonome ontwikkeling	20

6	UITWERKING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN TE ONDERZOEKEN ALTERNATIEVEN.	21
6.1	Inleiding	21
6.2	Nulalternatief	21
6.3	Voorkeursalternatief	21
6.4	Meest milieuvriendelijk alternatief	23
6.5	Optimalisatiealternatief	23
7	Globale beschrijving van de gevolgen voor het milieu	24
7.1	Beoordelingskader	24
7.2	Gevolgen voor bodem	25
7.3	Gevolgen voor water	25
7.4	Gevolgen voor het landschap, cultuurhistorie en archeologie	26
7.5	Gevolgen voor de natuur	26
7.6	Gevolgen voor de recreatie	26
7.7	Gevolgen voor de landbouw	27
7.8	Gevolgen voor woon- en leefmilieu	27
8	LITERATUUR	29
9	WOORDENLIJST EN AFKORTINGEN	30
1	BODEM EN WATER	1
1.1	Bodem	1
1.2	Water	2
1.3	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	4
1.3.1	Landschap	4
1.3.2	Cultuurhistorie	6
1.3.3	Archeologie	6
1.4	Natuur	7
1.5	Recreatie	8
1.6	Landbouw	9
1.7	Woon- en leefmilieu	9
1.7.1	Verkeer	9
1.7.2	Lucht	9
1.7.3	Geluid	10
1.7.4	Licht	11
1.7.5	Veiligheid	12

Bijlagen

1. Schema m.e.r.-procedure en procedure bestemmingsplan
2. Toelichting beleidskader

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In de gemeente Zaanstad wordt een nieuw woon- en recreatiegebied ontwikkeld tussen Krommenie en Assendelft. Grenzend aan de woongebieden is de gemeente van plan om een recreatiegebied aan te leggen bestaande uit 150 ha groengebied waarvan 12 ha waterberging¹. Daarnaast zal 9 ha sportvoorziening worden gerealiseerd. Door realisatie van het groengebied met de naam De Omzoom, wordt het huidige, overwegend landbouwkundig gebied, omgevormd tot een recreatief groengebied dat bestemd is voor de (toekomstige) bewoners van Zaanstad-Noord. Het Groengebied De Omzoom is een “strategisch groenproject” en geeft concreet invulling aan een deel van het Gebiedsperspectief ‘Tussen IJ en Z’ (Provincie Noord-Holland, juni 2003). Deze ontwikkeling wordt gefinancierd door het rijk, provincie, gemeenten en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Om de voorgenomen ontwikkeling planologisch mogelijk te maken is een wijziging van het huidige bestemmingsplan nodig. Het toekomstig recreatieve Groengebied De Omzoom is onderdeel van het bestemmingsplangebied De Omzoom dat een totale omvang van ca. 300 ha heeft (figuur 1.1). Het bestemmingsplangebied wordt globaal begrensd door:

- de Communicatieweg in het zuidwesten;
- de Nauernasche Vaart in het oosten;
- de bebouwingscontour van Kreekrijk;
- de gemeentegrens in het westen (Kilzone).

De startnotitie voor het bestemmingsplan is op 31 maart 2009 vastgesteld.

1.2 Opstellen milieueffectrapport en doel van de startnotitie

De ontwikkeling van 150 hectare groengebied, met extensief recreatief medegebruik, is m.e.r.-beoordelingsplichtig. De initiatiefnemer heeft uit eigen beweging besloten om de m.e.r.-beoordeling over te slaan en direct een milieueffectrapport op te stellen. Het MER wordt parallel aan het bestemmingplan uitgewerkt.

Middels deze startnotitie is de m.e.r.-procedure officieel gestart en worden de plannen aan een breed publiek kenbaar gemaakt. Daarnaast wordt via deze startnotitie de verdere procedure inclusief de inspraakmomenten vastgelegd. Het vormt daarmee dus ook een belangrijke mijlpaal en een startsein voor verdere publieke discussie over het voorgenomen initiatief. De startnotitie gaat onder meer in op de verwachte gevolgen voor het milieu en het bijbehorende kader vanuit wet- en regelgeving.

¹ De waterbergingsopgave bestaat uit een deel dat gerealiseerd moet worden conform de wateropgave en een deel is nodig als compensatiewater als gevolg van stedelijke uitbreiding

1.3 Stand van zaken ontwerp van het groengebied

Voor de omvorming van het overwegend landbouwkundig gebied is in 2006 reeds een 'concept Voorlopig Ontwerp Groengebied De Omzoom' opgesteld. Dit concept is recentelijk verfijnd en geactualiseerd tot een 'Voorlopig Ontwerp Groengebied De Omzoom' (Vista, actualisatie 29 februari 2009), zoals is weergegeven in figuur 1.1.

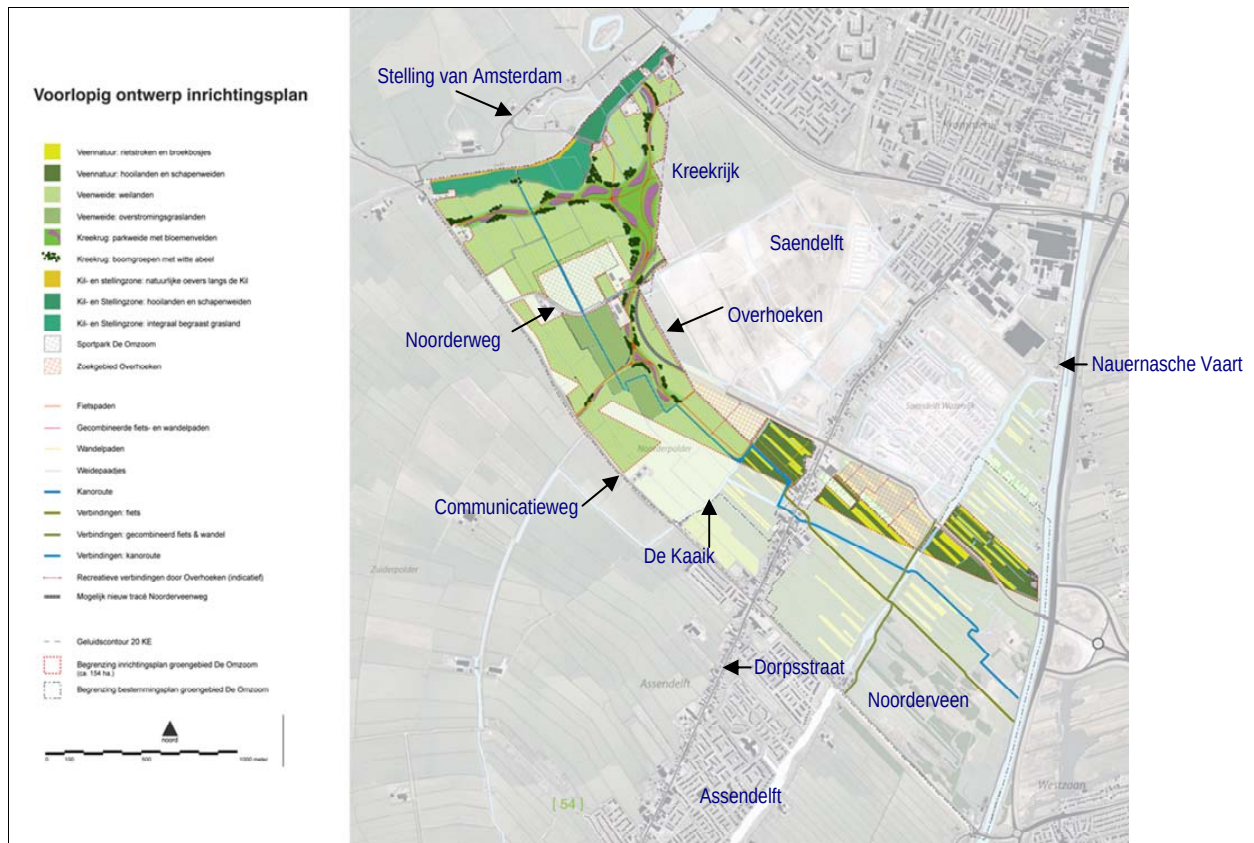

Fig. 1.1 Bestemmingsplangebied De Omzoom met daarin het recreatief groengebied De Omzoom.

In dit Voorlopig Ontwerp worden de ideeën over de inrichting en de aansluiting met en ontsluiting voor het omliggende gebied gepresenteerd. Het 'Voorlopig Ontwerp Groengebied De Omzoom' is op 31 maart 2009 bestuurlijk goedgekeurd door Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zaanstad.

De bevindingen uit het op te stellen milieueffectrapport zullen gebruikt worden om dit Voorlopig Ontwerp te optimaliseren en nader uit te werken tot een Definitief Ontwerp. De start van de omvorming van het overwegend landbouwkundig gebied tot een recreatief groengebied is gepland in 2011, zodat het Groengebied De Omzoom eind 2013 kan worden opgeleverd.

Behalve de aanleg van het recreatief groengebied, zijn de projectpartners ook van plan om een recreatie-/kinderboerderij (met eventueel een horecavoorziening) binnen het plangebied toe te staan. Deze ontwikkeling moet de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het recreatief groengebied verder vergroten.

De randvoorwaarden en de exacte locatie voor deze voorziening in het gebied staan nog niet vast. De mogelijkheid voor een recreatie-/kinderboerderij zal in de m.e.r. meegenomen worden.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de voorgenomen activiteit beschreven. Hoofdstuk 3 bevat feitelijke informatie over de initiatiefnemer, het bevoegd gezag, de procedure en het voorgenomen besluit. Daarbij wordt tevens ingegaan op de communicatie rond deze startnotitie en het op te stellen milieueffectrapport. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van relevante beleidsstukken en de eerder gemaakte afspraken en besluiten rond het recreatief groengebied. De huidige situatie en autonome ontwikkelingen in het gebied dat door de voorgenomen activiteit wordt beïnvloed komt in hoofdstuk 5 aan de orde. De beschrijving hiervan vindt plaats voor een aantal milieuthema's en enkele sociaal-economische thema's waaronder externe veiligheid en landbouw. In hoofdstuk 6 wordt de voorgenomen activiteit verder uitgewerkt en worden de in het MER te onderzoeken alternatieven behandeld. Deze startnotitie eindigt met een globale beschrijving van de gevolgen van de voorgenomen activiteit in hoofdstuk 7. Er wordt daarbij een voorlopig beoordelingskader geschetst waarmee de alternatieven in het MER zullen worden geëvalueerd.

2 BESCHRIJVING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT

2.1 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit bestaat uit het realiseren van een recreatiegebied, dat als volgt kan worden omschreven:

- een goed toegankelijk en aantrekkelijk recreatief groengebied met een totale oppervlakte van 150 ha (waarvan 12 ha waterberging) dat functioneert als uitloopgebied voor de inwoners van Krommenie en Assendelft. De realisatie van een recreatie-/kinderboerderij met eventuele horecavoorziening is nog een optie in het plan;
- en 9 ha sportaccommodatie grenzend aan het groengebied De Omzoom en het woongebied Kreekrijk.

Voor de inrichting van het gebied zijn verschillende eisen en wensen geformuleerd:

- Voor recreatie, waterbeheer en landschap zijn overwegend harde eisen geformuleerd. Het betreft bijvoorbeeld eisen m.b.t. de recreatiecapaciteit en de bereikbaarheid van het gebied, de realisatie van een duurzaam watersysteem en het handhaven van het gebiedseigen open karakter van het gebied.
- Voor natuur betreft het de wens om met de aanleg van een tweetal verbindingzones invulling te geven aan het provinciaal beleid aangaande de realisatie van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (stroomgebied van De Kil en Noorderveen) en de Ecologische Hoofdstructuur (gebied grenzend aan de noordkant van Noorderveen).
- Ten slotte zijn enkele harde eisen geformuleerd voor de kosten van de voorgenomen activiteit (zie onderstaand schema).

In onderstaand overzicht zijn alle eisen en wensen voor het gebied per thema weergegeven.

Thema	Eisen	Wensen
Recreatie	- Sportaccommodatie (9 ha) - Capaciteit recreanten 10-20 per ha per dag - Goede bereikbaarheid vanuit woongebieden en regio - Fietsroute - Wandelroute	- Recreatie/kinderboerderij - Horecavoorziening - Kanoroute
Waterbeheer	- 12 ha extra waterberging - Duurzaam, robuust en veilig watersysteem door optimalisatie peilgebieden.	- Verbetering waterkwaliteit (mogelijk door aanleg helofytensysteem) - Opheffen onderbemalingen en vergroten van peilvakken - Onderhoudsaspecten meenemen (met mogelijkheid voor een tijdelijke voorziening voor een baggerdepot)

Thema	Eisen	Wensen
Natuur		- Ecologisch inrichten van natstructuren in het gebied: langs de Kil (breedte 10 tot 40 m) en tussen de Kil en het Guisveld - Ontwikkeling van oevervegetaties (riet, lisdodde en mattenbies, waterpest, fonteinkruid, grof hoornblad) - Streefbeeld ruisvoorn-snoek-onderwatertype voor de Kaaik - Compensatiegebied voor het verdwijnen van natuurwaarden in Kreekrijk
Landschap	- Huidig lintbeeld van Assendelft behouden - Zonering van intensieve naar extensieve recreatie vanuit de bebouwde omgeving en van west naar oost - Handhaven gebiedseigen open karakter	- Goede overgang naar omliggend agrarisch gebied - Cultuurhistorie en archeologie gebruiken en zichtbaar maken - Aandacht voor ontwerp bruggen en andere kustwerken; integratie van kunstinbreng
Financiën	- Passend binnen inrichtingsbudget - Passend binnen beheerbudget	

Naast de eisen en wensen voor het gebied zelf is ook afstemming met een aantal externe ontwikkelingen nodig. Het gaat hierbij om de volgende ontwikkelingen:

- De bouw van ca. 1000 woningen in de wijk Kreekrijk. De bouw zal niet voor 2012 starten.
- De bouw van ca. 150 woningen in De Overhoeken ten zuiden van Saendelft.
- Een reservering voor het doortrekken van Rijksweg A8 naar de A9 binnen De Omzoom.
- Inpassing en aansluiting op nieuwe verbindingen voor fietsers, wandelaars en kanoërs en ecologische verbindingen uit het Deelplan Verbindingen van het Strategisch Groenproject IJmond-Zaansstad.
- Behoud en versterking van de cultuurhistorie van het Oer IJ en de Stelling van Amsterdam.

3 DE INITIATIEFNEMER, BEVOEGD GEZAG, PROCEDURE EN VOORGENOMEN BESLUIT

3.1 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

De initiatiefnemer voor de realisatie van het Groengebied De Omzoom is de Dienst Landelijk Gebied.

Adres initiatiefnemer:

Dienst Landelijk Gebied, Regio - West
Postbus 8540
3503 RM Utrecht

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de herziening van het bestemmingsplan. Dit betekent dat de gemeenteraad van de gemeente Zaanstad optreedt als bevoegd gezag.

Adres bevoegd gezag:

Gemeente Zaanstad
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

3.2 Procedure en voorgenomen besluit

Bestemmingsplanprocedure en voorgenomen besluit

Om het Groengebied De Omzoom (bestaande uit een deel recreatief groengebied en sportvoorzieningen) te kunnen realiseren is aanpassing van het vigerende bestemmingsplan van de gemeente Zaanstad noodzakelijk. De plangrens voor het bestemmingsplan is daarbij ruimer dan het tot recreatief groengebied te transformeren gebied (zie fig. 1.1). De begrenzing van het bestemmingsplangebied is zo gekozen omdat het ruimtelijk gezien dan één geheel vormt; het sluit aan op natuurlijke en administratieve grenzen.

► Het voorgenomen besluit betreft: *vaststelling van het bestemmingsplan De Omzoom*

M.e.r. -procedure

In het Besluit milieueffectrapportage zijn de activiteiten beschreven waarvoor de m.e.r.-plicht (C-lijst) dan wel m.e.r.-beoordelingsplicht (D-lijst) bestaat. Met betrekking tot de voorgenomen activiteit voor De Omzoom zijn de volgende categorieën van activiteiten van belang:

Activiteit	C-lijst	D-lijst
inrichting landelijk gebied (functiewijziging in de natuur, recreatie of landbouw)	Art. 9: 250 ha of meer	Art. 9: 125 ha of meer
aanleg van recreatieve of toeristische voorzieningen	Art. 10.1: 1. 500.000 bezoekers of meer per jaar 2. oppervlak 50 ha of meer 3. oppervlak 20 ha of meer in gevoelig gebied	Art. 10.1: 1. 250.000 bezoekers of meer per jaar 2. oppervlak 25 ha of meeroppervlak 10 ha of meer in gevoelig gebied

Voor De Omzoom geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht op grond van categorie D 9 van het Besluit-m.e.r.. Er is sprake van functiewijziging van het landelijk gebied (natuur met extensieve recreatie) met een oppervlakte van meer dan 125 hectare. Er is geen sprake van een recreatieve of toeristische voorziening (C/D 10.1). Volgens de toelichting bij het Besluit-m.e.r. moet daarbij worden gedacht aan omvangrijke projecten, zoals 'pretparken', themaparken, skibanen, vakantiedorpen en hotelcomplexen. Hiervan is in dit geval geen sprake.

In het geval van Groengebied De Omzoom heeft de initiatiefnemer besloten om de m.e.r.-beoordeling over te slaan en rechtstreeks een milieueffectrapport op te stellen. Hiervoor zijn drie redenen aan te wijzen. In de eerste plaats is voor een vergelijkbaar project ook een milieueffectrapport opgesteld. In de tweede plaats wordt in het Groengebied een sportpark aangelegd. De milieugevolgen hiervan moeten onderzocht worden in het kader van het bestemmingsplan. En tot slot grenst De Omzoom aan het Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' dat een beschermd gebied is waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan.

Rol van de m.e.r

Een m.e.r is een hulpmiddel bij de besluitvorming over grote projecten of ingrepen. Het doel van de m.e.r. is, om in de besluitvorming het milieubelang – tussen alle andere belangen – een volwaardige rol te laten spelen. De procedure voor de m.e.r. is vastgelegd in de Wet milieubeheer, Besluit milieu-effectrapportage 1994. Het milieueffectrapport (MER) is een belangrijk onderdeel van deze procedure. In het MER worden de effecten van de voorgenomen activiteit op het milieu getoetst zodat eventuele nadelige gevolgen en/of knelpunten worden herkend en oplossingen worden gevonden.

Binnen de m.e.r.-procedure is sprake van een aantal te doorlopen stappen. In het "kader m.e.r.-procedure" worden de verschillende stappen uit de m.e.r.-procedure toegelicht en worden de formele inspraakmomenten aangegeven.

Toetsing aan natuurwetgeving

Het bestemmingsplangebied De Omzoom grenst aan - en overlapt in de zuidoosthoek met het Natura 2000-gebied Polder Westzaan. Het gebiedje Noorderveen, dat binnen De Omzoom is gelegen, maakt deel uit van dit Natura 2000-gebied. Op grond van de Natuurbeschermingswet is een toetsing nodig voor nieuwe activiteiten die in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied zijn gepland.

De omvorming van een deel van het bestemmingsplangebied tot het Groengebied De Omzoom maakt dat deze toetsing moet worden uitgevoerd. De toetsing richt zich specifiek op de bescherming van habitattypen en soorten en zal tegelijkertijd met het opstellen van het milieueffectrapport worden uitgevoerd.

Rol van de startnotitie

In de startnotitie wordt het initiatief formeel gestart en kenbaar gemaakt voor een breed publiek. Het vormt als het ware het scharnierpunt tussen de voorliggende fase waarin alle randvoorwaarden, wensen en ambities van de verschillende betrokken partijen uitgebreid in discussies aan de orde zijn geweest en de vervolgfase waarin de verdere uitwerking plaats vindt.

Kader m.e.r.- procedure

De m.e.r.-procedure bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Opstellen startnotitie, het startdocument voor de m.e.r.-procedure
- B. Inspraak op de startnotitie t.b.v. het opstellen van de richtlijnen voor het MER
- C. Advies en richtlijnen voor het MER
- D. Opstellen Milieueffectrapport (MER)
- E. Inspraak en advies
- F. Besluit

B, C, E en F zijn formele onderdelen, waarvoor wettelijke termijnen staan. Voor onderdelen A en D worden rapporten opgesteld. Hoeveel tijd hiervoor nodig is, verschilt per project. In bijlage 1 is het procedureschema voor de milieueffectrapportage en de bestemmingsplanprocedure opgenomen.

Betrokken partijen**De initiatiefnemer**

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de realisatie van het groengebied, inclusief de planontwikkeling, grondverwerving, vergunningen en uitvoeringsbegeleiding.

Het bevoegd gezag

Het bevoegd gezag neemt het m.e.r.-plichtige besluit. Dit kan bijvoorbeeld een besluit over een bestemmingsplan of een milieuvergunning zijn. Het bevoegd gezag stelt tevens de richtlijnen voor het MER op.

Commissie voor de milieueffectrapportage

De Commissie voor de m.e.r. bestaat uit een aantal onafhankelijke deskundigen afkomstig uit verschillende disciplines. De commissie geeft advies over de richtlijnen aan het bevoegd gezag en toetst het MER op juistheid en volledigheid. Bij het opstellen van het advies voor de richtlijnen en het toetsingsadvies wordt rekening gehouden met de inspraakreacties.

Wettelijke adviseurs

Het bevoegd gezag vraagt voorafgaand aan het opstellen van de richtlijnen advies aan de zogenaamde wettelijke adviseurs. Dit zijn de regionale inspecteur van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van het ministerie van VROM en de regionale directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie van het ministerie van LNV.

Insprekers

Belanghebbenden kunnen twee keer inspreken tijdens de m.e.r.-procedure (de inspraak periode is 6 weken). De eerste keer is na het verschijnen van de startnotitie. De tweede keer is na het verschijnen van het MER.

4 BELEIDSKADER

4.1 Introductie

Het beleidskader dat van belang is voor de inrichting van het plangebied is divers; Europees, nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid spelen hierbij een rol. De van toepassing zijnde beleidsregels komen steeds vaker voort uit Europese regelgeving. Voor De Omzoom zijn vooral de Kaderrichtlijn Water en de Habitatrichtlijn van belang. Op nationaal en provinciaal niveau is, naast het streekplan, het belangrijkste beleidskader het Nationaal Bestuursakkoord Water. Hierin staat dat bij overlast door water of tekort aan water in eerste instantie het gebied zelf de eigen problemen moet oplossen. Op gemeentelijk niveau geeft het structuurplan Randzone Saendelft en het Beeldkwaliteitplan Buitengebied Zaanstad de ruimtelijke kaders voor het initiatief.

Een (recent) aantal genomen besluiten voor de inrichting van het gebied zijn:

- Streekplan Noord-Holland Zuid. Vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Holland op 13 februari 2003.
- Structuurplan Randzone Saendelft. Vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Zaanstad op 18 november 2004.
- Streekplanuitwerking Noord-Holland Zuid. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland op de provincie op 14 december 2004.
- Kwaliteitskader Kreekrijk en de Omzoom (september 2007).
- Startnotitie Bestemmingsplan en VO De Omzoom (23 maart 2009).
- Beeldkwaliteitplan Buitengebied Zaanstad. Binnenkort vast te stellen door gemeente Zaanstad.
- Intentieverklaring Strategisch Groenproject IJmond-Zaanstad (24 maart 2003).

Deze besluiten vormen de (toetsings)kaders voor de voorgenomen ontwikkeling van het gebied De Omzoom. In tabel 4.1 is een overzicht gepresenteerd van de relevante beleidsstukken die voor De Omzoom van belang zijn. In bijlage 2 is een uitgebreide toelichting opgenomen op het in tabel 4.1 beschreven beleidskader.

Tabel 4.1 Overzicht van relevante beleidsstukken en wetten

Europees
Kaderrichtlijn Water (KRW, 2000)
Grondwaterrichtlijn (2006)
Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992)
Natura 2000 (Lijst gebieden in Nederland d.d. 19 mei 2003)
Verdrag van Malta (1992)
Wet Luchtkwaliteit (WLK, 2007)
Rijk
Vierde Nota Waterhuishouding (1998)
Wet bodembescherming (1986)
Besluit Bodemkwaliteit (2008)
Waterbeheer 21ste eeuw (2000)
Nationaal milieubeleidsplan 4 (NMP4, 2001)
Nota Ruimte (2004)
Structuurschema Groene Ruimte 2 (2002)
Nota Belvédère (1999)
Natuurbeschermingswet 1998 (1998)
Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw (2000)
Wet geluidhinder (1979)
Provincie
Streekplan Noord-Holland Zuid (2003 en partiele herziening 2007)
Waterplan Noord-Holland 2006 – 2010 (2006)
Ontwerp Waterplan Noord-Holland 2010 – 2015 (nog definitief vast te stellen in 2009)
Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie (2006)
Cultuurnota 2009-2012 (2008)
Nota Cultuurhistorische Regioprofielen Noord-Holland (2004)
Nota Natuurbeleid 2005 (2005)
Gebiedsperspectief 'Tussen IJ en Z' provincie Noord-Holland (april 2003)
Nota 'Waarom brandt het licht hier?' (2005)
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en/of Gemeente Zaanstad
Waterbeheersplan 3, 2007-2009 (2007)
Natstructuurplan Noorderwelf (maart 2006)
Waterplan Zaanstad (maart 2006)
Bodembeheerplan met de bodemkwaliteitskaart (2003)
Ruimtelijke structuurschets 'Dansen op het Veen' (24 februari 2005)
Beeldkwaliteitplan Buitengebied Zaanstad (9 februari 2009)
Fietsnota Zaanstad (2008)
Zaans Verkeers en Vervoersplan (ZVVP) (12 februari 2009)
Kwaliteitskader Kreekrijk en de Omzoom (september 2007)
Groengebied De Omzoom Voorlopig ontwerp (maart 2009)
Startnotitie Bestemmingsplan en VO De Omzoom (maart 2009)
Nota Samenwerken aan Schoon Water (HHNK, 2008)
Samenwerkingsovereenkomst
Intentieverklaring Strategisch Groenproject IJmond-Zaanstad, ondertekend door provincie Noord-Holland, Regionaal Orgaan Amsterdam, Gemeente Zaanstad, Regio IJmond en ANWB. (24 maart 2003)

5 HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELINGEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie en de autonome ontwikkeling beschreven van De Omzoom. Deze beschrijving concentreert zich op het deelgebied dat hierbinnen wordt omgevormd: het Groengebied De Omzoom. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de huidige karakteristiek van het gebied en de verschillende thema's: bodem en water, landschap, cultuurhistorie en archeologie, natuur, recreatie, landbouw en het woon- en leefmilieu. De genoemde thema's zullen in het MER onderzocht worden op effecten die voorkomen uit de omvorming en het toekomstige gebruik van het Groengebied De Omzoom. De omvang van het beïnvloede gebied kan per thema verschillen, en kan zich in principe tot buiten het Groengebied De Omzoom en de bestemmingsplangrens uitstrekken.

Onder de autonome ontwikkeling wordt de ontwikkeling van de verschillende thema's in de huidige situatie bij het ingezette en/ of voorgenomen/vastgesteld beleid verstaan. Het initiatief dat de aanleiding vormt voor het opstellen van de startnotitie, behoort niet tot de autonome ontwikkeling.

5.2 Algemene karakteristiek van het gebied

Het plangebied De Omzoom is in de huidige situatie onderdeel van de polder Assendelft. Aan de westzijde wordt het gebied ruimtelijk begrensd door transparante groensingels rondom boerderijen en een verdedigingsfort van de Stelling van Amsterdam. Aan de oostzijde wordt de begrenzing gevormd door de Nauernasche Vaart en het Noorderveen. Het gebied wordt doorkruist door het oude dorpslint van Assendelft en aan de noordkant wordt het begrensd door de nieuwe stadsrand van Saendelft. Aan de westzijde zijn de dijken langs de Kil duidelijk zichtbare elementen in het landschap. Deze dijken vormen een belangrijke recreatieve route aan de rand van het gebied. Langs de Communicatieweg aan de zuidzijde van het gebied is een vrij liggend fietspad aanwezig. Het gebied zelf is nog nauwelijks ontsloten.

Belangrijke kenmerken (zie ook de foto's en figuur 1.1) van het plangebied (met cultuurhistorische en landschappelijke waarde) zijn:

- De structuur van lintdorp Assendelft.
- De doorzichten van het agrarische veenweidegebied.
- Het open karakter ten westen van Saendelft.
- Archeologische vindplaatsen in de bodem.
- De ontginningsstructuur en de onderdelen ervan.

Het plangebied De Omzoom is een typisch veenweidegebied dat naast de droogmakerijen typerend is voor het Nationaal Landschap Laag Holland. Kernkwaliteiten die Laag Holland zo uniek maken (ook internationaal) en eveneens zichtbaar zijn in De Omzoom betreffen:

1. de grote openheid van het landschap;
2. de vele moeras- en weidevogels;
3. het oude geometrische inrichtingspatroon;
4. de veenpakketten;
5. de strokenverkaveling in de veenweidegebieden.

Foto 5.1 Impressie van een aantal typische kenmerken van De Omzoom

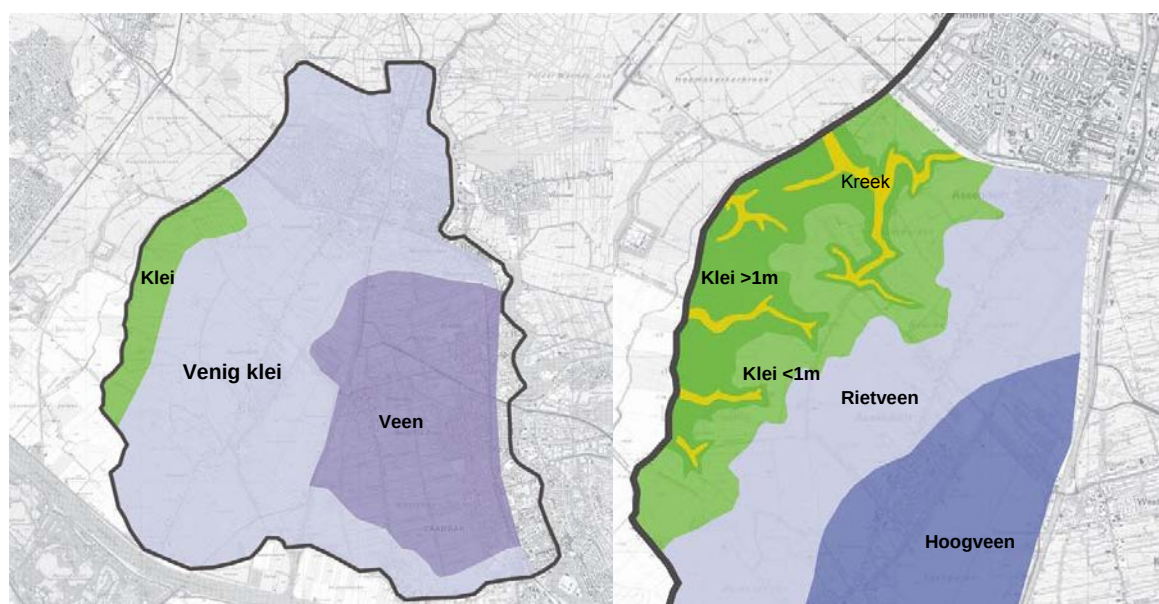
5.3 Landschap

Het bestemmingsplangebied wordt gekenmerkt door de openheid van het eeuwenoude veenweidegebied met langgerekte kavels. Het gebied ligt op de overgang van enerzijds het laaggelegen Hollandse veengebied met een dicht netwerk van smalle sloten en anderzijds de zeekleiafzettingen in krekken die in verbinding stonden met het Oer IJ waar de sloten breder en verder van elkaar afgelegen zijn.

De oude kreek zijn als lichte opwelvingen in het gebied herkenbaar. Het hoogteverschil tussen de laagste en hoogste delen bedraagt bijna 1 meter.

Het landschap wordt in oost-west richting bepaald door het veenweide landschap dat vanuit het lintdorp Assendelft en loodrecht op de Nauernasche Vaart tot aan de Noorder IJ- en Zeedijk ontgonnen is. De eerste ontginning vond plaats vanaf het toenmalige bebouwingslint langs de Kaaik.

Figuur 5.1. Bodem en geomorfologie (bron: KuiperCompagnons)

In het westen van het gebied liggen lichte kalkrijke vruchtbare kleigronden. In oostelijke richting gaan deze over in dikke en slappere veengronden. Het gebied is hier waterrijk en ecologisch waardevol. Dit deel van het gebied is zodanig waardevol dat het meegenomen is in de begrenzing van het Natura 2000-gebied Polder Westzaan, dat een speciale beschermingszone is volgens de Habitatrichtlijn.

In de 70-er jaren heeft een ruilverkaveling in het gebied plaats gevonden en is de polder getransformeerd van een vaarpolder naar een rijpolder. Het oorspronkelijke ontginningspatroon en het reliëf in het landschap is daarbij in grote lijnen bewaard gebleven. In die periode is de Noorderweg met een aantal nieuwe boerderijen aangelegd.

5.4 Bodem en water

5.4.1 Huidige situatie

De bodem verloopt van klei langs de oude zeedijk naar veen aan de oostzijde van het gebied. In het gebied ten westen van de Dorpsstraat van Assendelft komt klei op veen voor. Ten oosten ervan bestaat de bodem hoofdzakelijk uit veen. Het gebied wordt overwegend gebruikt als agrarisch grasland.

De kwaliteit van de vaste bodem (Bodembeheerplan, Zaanstad 2003) is als volgt, in het buitengebied is de bovengrond (0-0,5 m-mv) van het veengebied diffuus verontreinigd. In de bovengrond ligt het gemiddelde loodgehalte boven de streefwaarde. De ondergrond is niet verontreinigd.

Een deel van het plangebied is bodembeschermingsgebied. Dit geldt voor het gebied Noorderveen dat is gelegen tussen het water Binnendelft en de Nauernasche Vaart. Dit gebied is in het verleden gebruikt als vuilstortplaats. Daarnaast zijn een klein gebied gelegen midden in het plangebied (ten westen van het water De Kaaik) en een gebiedje langs De Kil ter hoogte van Busch en Dam (noordwestelijke puntje van het plangebied) ook bodembeschermingsgebied.

Figuur 5.2 Bodembeschermingsgebieden (groen gemarkeerde gebieden) (bron: Bodembeschermingsgebieden provincie Noord-Holland)

Het waterbeheer in het plangebied is sterk versnipperd. Dit is mede een gevolg van de in de jaren 70 uitgevoerde ruilverkaveling. Binnen het gebied zijn enkele onderbemalingen aanwezig waar een relatief laag peil wordt gehandhaafd. Langs de Dorpsstraat van Assendelft en langs de Kildijk worden hoge peilen gehandhaafd om schade aan de daar aanwezige bebouwing te voorkomen. Inlaat van water vindt plaats vanuit de Kil. Het inlaatwater bezit een chloridegehalte van ca. 450 mg/l. De afwatering vindt plaats via de Kaaik en de Binnendelft; deze slaan het water via het gemaal Pieter Engel uit op de Nauernasche Vaart.

5.4.2 Autonome ontwikkeling

In het kader van het op orde brengen van de veiligheid van het watersysteem, voortvloeiend uit het kabinetsbeleid voor het waterbeheer in de 21^e eeuw (WB21) zal extra waterberging gerealiseerd worden. Het hoogheemraadschap streeft daarnaast naar het opheffen van de onderbemalingen.

5.5 Cultuurhistorie en archeologie

5.5.1 Huidige situatie

De hogere oevers van de (nu nog als opwelvingen zichtbare) oude kreken zijn al vroeg bewoond geweest. Het gebied is dan ook rijk aan archeologische vindplaatsen uit de IJzertijd, de Romeinse tijd en de Middeleeuwen. Uit onderzoek blijkt dat vooral het landelijk gebied ten westen van de Dorpstraat in Assendelft van grote archeologische waarde is.

De structuur van de lintdorpen Westzaan en Assendelft zijn typisch voor de veenontginningsgebieden. De lintdorpen zijn voor een groot deel nog gaaf en zijn in het open landschap goed herkenbaar. Dit maakt het gebied vanuit cultuurhistorisch oogmerk, van belang. Een ander bepalend cultuurhistorisch element in het open Noord-Hollandse Polderlandschap zijn de dijken die samenvallen met de veenontginningsgeschiedenis.

Langs de Dorpsstraat liggen veel oudere (houten) woningen en voormalige boerderijen. Binnen het plangebied liggen geen beschermde monumenten.

5.5.2 Autonome ontwikkeling

Als gevolg van de autonome ontwikkeling wordt niet voorzien dat bestaande waarden zullen verdwijnen dan wel versterkt of ontsloten zullen worden. Door het inklinken van het veengebied zal het gebied altijd onderhevig zijn aan verandering.

5.6 Natuur

5.6.1 Huidige situatie

Het bestemmingsplangebied bestaat – met uitzondering van Noorderveen – voornamelijk uit weilanden begrensd door sloten. De weilanden ten westen van de Binnendelft zijn typerend voor de wat meer bemeste (voedselrijke) graslanden met dominantie van engels raaigras. De weilanden ten oosten van de Binnendelft lijken wat minder zwaar bemest, er komen althans meerdere grassoorten voor en de weilanden zijn ook kruidenrijker. Tijdens een inventarisatie in 2003 is op een halfnatuurlijk grasland de rietorchis aangetroffen.

De sloten zijn over het algemeen (matig) voedselrijk te noemen. De sloten zijn vegetatieloos of slechts spaarzaam begroeid met algemene soorten als smalle waterpest. De oevers zijn overwegend kruidenarm en voornamelijk begroeid met – naast diverse grassoorten (w.o. riet) – zuring- en boterbloemsoorten.

Langs de Binnendelft komen enkele moerassige stukjes voor waarin tal van moeras- en waterplanten verspreid voorkomen.

Tijdens de inventarisatie in 2003 is in een aantal sloten de onder de Flora- en faunawet beschermde vissoort bittervoorn aangetroffen. Het eveneens aangetroffen vetje is weliswaar niet beschermd, maar komt wel voor op de Rode Lijst. Naast een aantal heel algemene amfibiesoorten is ook de onder de Flora- en faunawet beschermde rugstreeppad aangetroffen. In het gebied komt een groot aantal kleine zoogdiersoorten voor, waaronder veel muissoorten. Bijzonder was de vondst in 2003 van de noordse woelmuis en de waterspitsmuis. Deze soorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet.

Het gebied is rijk aan broedvogelsoorten. Naast algemene watervogels en bos- en struweelvogels zijn er in 2003 meer dan 300 territoria (leefgebieden) van weidevogels geteld, waaronder 80 territoria van grutto en 21 van tureluur. Zeven aangetroffen vogelsoorten staan vermeld op de Rode Lijst, variërend van kwetsbaar tot bedreigd. Het betreft: zomertaling, visdief, grutto, tureluur, graspieper, veldleeuwerik en rietzanger.

5.6.2 Autonome ontwikkeling

Het deelgebied Noorderveen ligt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Polder Westzaan. Voor dit gebied als geheel zijn instandhoudingdoelstellingen geformuleerd voor een aantal habitattypen en soorten (vastgelegd in het Ontwerpbesluit door het Ministerie LNV). Op het moment dat het Natura 2000-beheerplan voor Polder Westzaan gereed is, kan dit betekenen dat er binnen Noorderveen gerichte maatregelen worden uitgevoerd ten behoeve van het realiseren van de instandhoudingdoelstellingen én dat dit beperkingen oplegt aan het bestaande gebruik (in ruime zin) in en in de nabijheid van Noorderveen. Uitgaande van deze doelstellingen zal er in de autonome situatie weinig veranderen in het gebied.

5.7 Recreatie

5.7.1 Huidige situatie

Het plangebied is in de huidige situatie niet eenvoudig te betreden voor recreanten. Recreatief gebruik en beleving van het gebied is alleen mogelijk via de door het gebied lopende Dorpstraat, de Communicatieweg en de Noorderweg. Vanaf de randen is het gebied met de fiets, wandelend of met de auto te beleven.

5.7.2 Autonome ontwikkeling

Voor de autonome situatie is de ontwikkeling van de Stelling van Amsterdam relevant evenals de aansluiting op het gebied van de langeafstandswandelroute via de Zuiderweg. Hierdoor zal het gebied door een groeiend aantal recreanten worden aangedaan.

5.8 Landbouw

5.8.1 Huidige situatie

Het gebied De Omzoom is overwegend door agrariërs in gebruik (LER, oktober 2003). De bodem in het westelijke deel van de Noorderpolder bestaat uit klei-op-veen en het deel ten oosten van de Dorpsstraat van Assendelft is voornamelijk veengrond. Door deze grondslag is de polder vooral geschikt als grasland en beperkt geschikt voor maïs. In het gebied zijn een paar melkveehouderijen met hun bedrijfsgebouwen gevestigd. Van een aantal agrariërs liggen de bedrijfsgebouwen buiten het plangebied.

5.8.2 Autonome ontwikkeling

Het Europees en Rijksbeleid, maar ook de ontwikkelingen op de (wereld)markt, bepalen in hoge mate de landbouwkundige ontwikkeling. Voor de toekomst van de landbouw betekent dit een meer marktgerichte benadering, waarbij efficiënt produceren steeds belangrijker wordt. Voor een aantal bedrijven zijn er mogelijkheden voor een ontwikkeling naar landbouw met verbrede doelstelling. Te denken valt aan agrarisch natuurbeheer (Programma Beheer) of nevenactiviteiten, bijvoorbeeld in de vorm van een kaasmakerij, verkoop aan huis, biologische landbouw, recreatie, etc. De mate van en snelheid waarmee de genoemde verbreding plaats zal vinden hangt mede samen met de voorgenomen activiteit. Met betrekking tot natuurbeheer en nevenactiviteiten zal de toekomst moeten uitwijzen in hoeverre deze voldoende inkomsten opleveren om als reëel perspectief te kunnen worden gezien.

5.9 Woon- en leefmilieu

5.9.1 Huidige situatie

Verkeer

In de huidige situatie is het gebied ontsloten via wegen langs de randen en twee wegen die het gebied doorsnijden (waarvan één doodlopend is). Over deze wegen gaat gemotoriseerd verkeer, fietsers en wandelaars. Verkeer over water (kanoërs) is in de huidige situatie niet aan de orde.

Geluid

Het gebied De Omzoom ligt in de aanvliegroute van Schiphol. Het gebied valt daarmee tevens voor een groot deel binnen de geluidscontour van Schiphol. Binnen deze geluidcontour is de bouw van nieuwe woningen niet toegestaan. In het MER zal worden onderzocht of gevoelige objecten binnen het gebied aanwezig zijn en in welke mate hinder optreedt van verkeerslawaaï.

Licht

Lichtuitstraling in het gebied is afkomstig van openbare verlichting langs de lokale wegen rondom en door het gebied De Omzoom. Daarnaast is in het gebied ook sprake van lichtuitstraling van vliegtuigen.

Lucht

Op basis van de activiteiten in het plangebied, is verkeer de bepalende factor voor luchtkwaliteit. Hierbij zijn NO₂ en fijn stof (PM₁₀) de relevante stoffen die kunnen veranderen door verandering van verkeersintensiteiten. Voor het plangebied De Omzoom kan, op basis van het quick scan luchtonderzoek voor bestemmingplangebied Noorderwelf (Oranjewoud, 2007), worden aangenomen dat in het gebied in de huidige situatie voldaan wordt aan het de Wet Luchtkwaliteit. In het MER zal deze veronderstelling onderbouwd worden door middel van een modelberekening.

Veiligheid

Aan de randen van het gebied vindt geen transport van gevaarlijke stoffen over de weg en over water (Nauernasche vaart) plaats. Door het gebied loopt 1 hoogspanningsleiding die buiten gebruik is. Verder vallen alleen ter plaatse van de Ecologische Verbindingszone de hogedruk gasleidingen van de Gasunie binnen het gebied. Externe veiligheidsrisico's zijn op grond van deze gegevens in de huidige situatie beperkt aan de orde. Ten aanzien van sociale veiligheid is het gebied alleen bereikbaar aan de randen per auto, fiets of te voet. De wegen aan de randen zijn overzichtelijk en verlicht.

5.9.2 Autonome ontwikkeling

Verkeer

Door geplande ontwikkelingen van de bouw van ca. 1000 woningen in Kreekrijk en de bouw van ca. 150 woningen in De Overhoeken is het te verwachten dat er meer gemotoriseerd verkeer en fietsers komen die gebruik maken van de wegen door en langs het plangebied.

Geluid

Op dit moment is een geluidonderzoek in uitvoering voor de nieuwbouwwijk Kreekrijk. Realisatie van deze wijk zal naar verwachting het verkeer in de omgeving doen toenemen. Hierdoor zal geluidshinder beperkt toenemen op de ontsluitingswegen in en rondom het gebied De Omzoom.

Lucht

Door de geplande ontwikkelingen zal de luchtkwaliteit waarschijnlijk niet in betekende mate veranderen ten opzichte van de huidige situatie. Het natuurlijke proces van ontgassing van het veen zal net als in de huidige situatie ook in de toekomst effect hebben op de CO₂ concentraties in het gebied.

Licht:

Door de geplande nieuwbouw aan de noordzijde van het gebied zal er aan de randen van het groengebied door de straatverlichting meer licht zijn dan nu het geval is.

Veiligheid

In de autonome situatie worden geen veranderingen ten aanzien van de externe veiligheid en de sociale veiligheid in het gebied verwacht.

6 UITWERKING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN TE ONDERZOEKEN ALTERNATIEVEN.

6.1 Inleiding

Zoals in de inleiding al is vermeld is voor de inrichting van het groengebied al een voorlopig ontwerp gemaakt (zie figuur 6.1). Dit ontwerp is al eerder in 2006 op informatieavonden met de bewoners gecommuniceerd. Naar aanleiding van de reacties uit de streek en voortschrijdende inzichten is het voorlopige ontwerp verder verfijnd en geactualiseerd. Mede gelet op het al bestaande draagvlak voor het voorlopige ontwerp wordt dit ontwerp door het bevoegd gezag inmiddels als voorkeursalternatief gekwalificeerd.

Vanwege de status van het voorlopig ontwerp zal dit ontwerp in het MER het vertrekpunt vormen voor de verdere uitwerking van alternatieven. Het MER zal vooral gericht zijn op de mogelijkheden voor optimalisatie van het voorkeursalternatief inclusief de definitieve begrenzing ervan. Daarbij worden de resultaten van de beoordeling van het voorkeursalternatief benut om mogelijke optimalisaties vanuit milieuoverwegingen in dit voorkeursalternatief aan te geven. Daarmee zal het aantal alternatieven in het MER beperkt kunnen worden. In het MER zullen de volgende alternatieven aan de orde komen:

- Referentiealternatief (ook wel nulalternatief genoemd).
- Voorkeursalternatief (op basis van het Voorlopig Ontwerp groengebied De Omzoom).
- Meest Milieuvriendelijk alternatief.
- Optimalisatiealternatief.

6.2 Nulalternatief

Het nulalternatief dat ook wel het referentiealternatief wordt genoemd, beschrijft de situatie die ontstaat als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd. De situatie van het nulalternatief vormt de referentie ten opzichte waarvan de effecten van de overige alternatieven worden bepaald. Het nulalternatief wordt gevormd door de huidige situatie in het plangebied en de autonome ontwikkelingen.

6.3 Voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief wordt gevormd door het geactualiseerde voorlopig ontwerp voor de inrichting van het groengebied. In bijgaand kader wordt het voorlopige ontwerp nader toegelicht. Hierbij wordt tevens ingegaan op de wijze waarop milieuoverwegingen hierbij een rol hebben gespeeld.

Het veenweidegebied blijft zo veel mogelijk een open gebied, dat gekenmerkt wordt door natte graslanden, koeien, weidevogels, brede watergangen en veenpaden langs de perceelsranden. Waterberging wordt ter plaatse van de laaggelegen gronden ten oosten van de Noorderweg gerealiseerd. Ten westen van deze weg is het sportveldencomplex gepland.

In het gebied ten oosten van de Kaaik komt een dikkere veenlaag voor en is de bodem minder draagkrachtig. Hier krijgt het veengebied een meer natuurlijke inrichting met een afwisseling van rietstroken, hooilanden, schapenweiden, broekbosjes, brede waterlopen en een netwerk van veenpaden door de natuur. In de rietstroken en broekbosjes ontstaat ruimte voor waterberging en extra leefgebied voor moerassoorten. Het gebied omvat tevens het bestaande natuurgebied Noorderveen en sluit naar het oosten aan op het natuurgebied van het Guisveld. Beiden behoren tot het Natura 2000-gebied Polder Westzaan.

6.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) wordt ontwikkeld nadat het voorkeursalternatief op de effecten voor het milieu is beoordeeld. Dit alternatief inclusief de mitigerende maatregelen vormt het vertrekpunt voor het samenstellen van het meest milieuvriendelijk alternatief. De mitigerende maatregelen zijn daarbij de maatregelen die mogelijke negatieve milieueffecten van het voorkeursalternatief tegen kunnen gaan of zoveel mogelijk kunnen beperken. Daarnaast zullen mogelijke aanvullende maatregelen worden verkend waarmee het MMA verder kan worden geoptimaliseerd met betrekking tot de optredende milieueffecten.

6.5 Optimalisatiealternatief

De voor het voorkeursalternatief gevonden mogelijkheden voor optimalisatie en de samenstelling van het meest milieuvriendelijk alternatief vormen de basis voor het samenstellen van het optimalisatiealternatief. Het optimalisatiealternatief kan worden beschouwd als het alternatief waarin de negatieve effecten voor het milieu zoveel mogelijk zijn beperkt en de positieve effecten zoveel mogelijk worden uitgenut rekening houdend met uitvoeringsaspecten en de randvoorwaarden vanuit kosten.

7 GLOBALE BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

De realisatie van het recreatief groengebied zal gevolgen hebben voor het milieu. Daarnaast zal het ook gevolgen hebben voor bestaande gebruiksfuncties, vooral de landbouw. De thema's waarop de effecten van het initiatief in het MER worden beoordeeld, zijn:

- bodem;
- water;
- landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- natuur;
- recreatie;
- landbouw;
- woon- en leefmilieu.

Een voorlopig beoordelingskader en een globale beschrijving van de gevolgen voor de verschillende thema's worden hierna weergegeven.

7.1 Beoordelingskader

In onderstaand overzicht is het voorlopige beoordelingskader weergegeven voor de bepaling van de effecten van de alternatieven. In het MER zal dit beoordelingskader definitief worden ingevuld.

Tabel 7.1. Voorzet voor het beoordelingskader De Omzoom voor de verschillende MER-thema's

Thema	Aspect	Beschrijving effect/Beoordelingscriterium
Bodem	Bodem	Bodemkwaliteit.
		Aantal (potentiële) verontreinigingen
		Grondverzet (hoeveelheden). Gesloten grondbalans
Water	Watersysteem	Invulling van de opgave voor waterberging.
		Robuustheid van het watersysteem
		Mate waarin grote aaneengesloten peilgebieden worden gerealiseerd
		Gevolgen voor waterkwaliteit
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Landschappelijke waarden	Verandering van structuur, openheid en schaal
		Verandering van beleving landschap
		Herkenbaarheid van oorsprong, ontstaansgeschiedenis en huidige functies
	Cultuurhistorische waarden	Gevolgen voor cultuurhistorische waarden
	Archeologische waarde	(Kans op) versterking van archeologisch bodemarchief
Natuur	Natuurwaarde	Effect op ecologische relevante sturende processen en factoren en algemene natuurwaarden
	Natuurbeschermingswet: Speciale beschermingszone	Effect op beschermde habitats en soorten in het Natura 2000 gebied Polder Westzaan en op omringende natuurmonumenten

Thema	Aspect	Beschrijving effect/Beoordelingscriterium
	Flora- en faunawet	Effect op beschermde soorten binnen plangebied
		Effect op beschermde soorten in aanliggende gebieden
Recreatie	Accommodaties en voorzieningen	Aantal en aard nieuwe accommodaties en voorzieningen
	Routes en toegankelijkheid	Aantal en kwaliteit van routes
Landbouw	Functiewijziging	Oppervlakte verlies landbouwareaal
	Bedrijven	Aantal en aard te amoveren bedrijven en gevolgen voor de bedrijfsvoering van bedrijven
Woon- en leefmilieu	Verkeer	Verandering in verkeersbewegingen
	Geluid	Toetsing geluidbronnen aan vigerende normstellingen
	Luchtkwaliteit	Toetsing verwachte veranderingen concentraties PM10 en NO2 aan normen luchtkwaliteit
	Licht	Toetsing aan directe lichtinval voor flora en fauna en omwonenden. Hinder van lichtwaas door zichtbaarheid voor omwonenden.
	Veiligheid	Externe veiligheid: Mogelijke beperkingen voor realisatie groengebied. Risicocontouren binnen plangebied
		Sociale veiligheid: Mate waarin de ruimte te overzien is en mogelijkheden sociale controle

7.2 Gevolgen voor bodem

De gevolgen voor bodem zullen naar verwachting beperkt zijn. Er zal in principe sprake zijn van een beperkte hoeveelheid grondverzet. Alleen voor de realisatie van de waterberging wordt een significante hoeveelheid grondverzet verwacht.

De bodemkwaliteit (fysisch en chemisch) bepaalt de hergebruiksmogelijkheden van de te ontgraven grond in het gebied. Er zal in het MER een overzicht worden opgenomen met bekende bodemverontreiniginglocaties in het gebied.

7.3 Gevolgen voor water

De alternatieven worden getoetst op de bijdrage aan de waterbergingsopgave. Daarnaast zal de robuustheid van het watersysteem worden beoordeeld. Het gaat daarbij om de ambitie dat het gebied voor zijn watervoorziening zoveel mogelijk zelfvoorzienend kan zijn en minder afhankelijk is van de inlaat van water van elders. Daarbij is ook de klimaatbestendigheid van het watersysteem van belang.

Waterkwaliteit richt zich op de gevolgen voor het chloride gehalte (zoutgehalte van het water) en de mate van eutrofiëring (voedselrijkdom). Dit laatste is van belang voor de risico's op de bloei van algen en de ecologische kwaliteit.

7.4 Gevolgen voor het landschap, cultuurhistorie en archeologie

Door de inrichting van het groengebied zal de structuur, openheid en schaal van het landschap veranderen. Deze veranderingen zullen in het MER kwalitatief worden beschreven. Daarbij zal een oordeel worden gegeven over de mate waarin de bestaande landschappelijke kenmerken, zoals het open karakter van het gebied behouden blijven. Daarnaast zal ook de invloed op de beleving van de landschappelijke waarden worden aangegeven.

Voor het MER zullen de archeologische waarden en vindplaatsen binnen het plangebied worden aangegeven. Indien de voorgestelde maatregelen tot mogelijke aantasting van archeologische waarden zal leiden, zal een archeologisch vooronderzoek worden uitgevoerd.

De cultuurhistorische objecten in het gebied zullen voor het MER worden geïnventariseerd. Zij zullen waar mogelijk worden opgenomen in het plan, bijvoorbeeld door een historische kade op te nemen in de fiets- en wandelpadenstructuur.

De aardkundige waarden, zoals de kreekrug, lopen het risico vergraven te worden. Waar mogelijk zullen bestaande waarden zoveel mogelijk in het plan worden ingepast.

7.5 Gevolgen voor de natuur

In grote delen van het gebied zal de natuur zich in positieve zin kunnen ontwikkelen. Door de waterberging zal het areaal open water toe nemen. Hierin zal meer plaats zijn voor water- en moerassoorten. De omstandigheden voor weidevogels zullen iets minder gunstig worden.

In de Natuurbeschermingswet is vastgelegd dat voor projecten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden een “passende beoordeling” moet worden uitgevoerd. In het kader van dit MER zal een zogenaamde voortoets uit de procedure van de “passende beoordeling” worden uitgevoerd. Op basis van deze voortoets kan worden aangegeven of er wel of niet sprake is van mogelijk significant negatieve gevolgen voor het aangrenzende Natura 2000-gebied Polder Westzaan. In geval het antwoord positief is, zal het ontwerp van het groengebied zodanig worden aangepast dat het optreden van significant negatieve effecten kan worden uitgesloten.

7.6 Gevolgen voor de recreatie

Het gebied zal verschillende mogelijkheden gaan bieden voor recreatie (vooral wandelen, joggen, fietsen, kanoën en picknicken). De beleving van het gebied zal veranderen; het gebied dat nu voornamelijk vanaf de randen kan worden beleefd, zal straks door de verschillende door het gebied lopende routes, zoals de kanoroute en de fiets- en wandelpaden, intensief kunnen worden beleefd.

7.7 Gevolgen voor de landbouw

Het gebied is nu grotendeels in gebruik als landbouwgebied met overwegend veeteelt. In het recreatief groengebied zal een belangrijk deel van het gebied niet meer beschikbaar zijn voor landbouw. Daarnaast zullen de mogelijke gevolgen voor de bedrijfsvoering van de buiten het groengebied liggende bedrijven aangegeven worden.

7.8 Gevolgen voor woon- en leefmilieu

De gevolgen voor het woon- en leefmilieu zullen naar verwachting beperkt zijn. In het recreatief groengebied zijn alleen fiets- en wandelpaden voorzien en er zullen geen aanvullende parkeervoorzieningen langs de rand van het gebied worden gerealiseerd. Het gebied zal voornamelijk door wandelaars en fietsers worden gebruikt. Dat betekent dat de verkeersaantrekkende werking voor gemotoriseerd verkeer beperkt zal zijn tot de sportaccommodatie. De mogelijke gevolgen voor geluid, licht en luchtkwaliteit zullen waarschijnlijk verwaarloosbaar zijn.

Voor het aspect externe veiligheid worden de risico's van opslag, verwerking en transport van gevaarlijke stoffen (over weg, water en via buisleidingen) voor het recreatief groengebied in beeld gebracht. In het MER wordt dit verder onderzocht.

8 LITERATUUR

- Gemeente Zaanstad, 2009. *Startnotitie Bestemmingsplan De Omzoom*. Zaanstad.
- Provincie Noord-Holland, 2003. *Streekplan Noord-Holland Zuid*. Haarlem.
- Provincie Noord-Holland, 2004. *Streekplanuitwerking Noord-Holland Zuid*. Haarlem.
- Gemeente Zaanstad/ Kuiper Compagnons, 2004. *Structuurplan Randzone Saendelft*. Zaanstad.
- Vista, 2006. *Groengebied De Omzoom. Voorlopig ontwerp*. Amsterdam.
- *Landbouw Effect Rapportage (LER)*
- Van der Goes en Groot, 2003. *Beschermde flora en fauna Saendelft, Inventarisatie 2003*. Alkmaar.
- Van der Goes en Groot, 2008. *Inventarisatie beschermde flora en fauna 2007-2008 Overhoeken te Assendelft*. Alkmaar.
- Van der Goes en Groot, 2008. *Inventarisatie beschermde flora en fauna 2007-2008 Kreekrijk te Assendelft*. Alkmaar.
- Hollandia archeologen, 2008. *Archeologisch bureauonderzoek Kreekrijk / De Omzoom, Assendelft, gemeente Zaanstad*. Zaandijk.
- Hollandia archeologen, 2008. *Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek aan de "Sluis" bij Bus en Dam te Krommenie, gemeente Zaanstad*. Zaandijk.
- Certicon, 2006. *Verkennd bodemonderzoek Kreekrijk, Assendelft*. Veenendaal.
- Oranjewoud, 2008. *Aanvullend waterbodem- en grondwateronderzoek plangebied Kreekrijk te Assendelft*. Almere.
- *Flora en Fauna onderzoek op basis literatuurstudie van en een verkennd onderzoek voor geheel Noorderwelf (2003)*.
- *Verkennd bodemonderzoek cf NEN 5740 voor Kreekrijk*;
- Oranjewoud, 2008. *Quickscan akoestisch onderzoek bouwplan Overhoeken nabij de toekomstige N 8*.
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier/ Neelen en Schuurmans, 2006. *Natstructuurplan Noorderwelf*. Purmerend/Utrecht.
- Oranjewoud, september 2007. *Rapport Luchtkwaliteit, Bestemmingsplannen Noorderwelf*.

9 WOORDENLIJST EN AFKORTINGEN

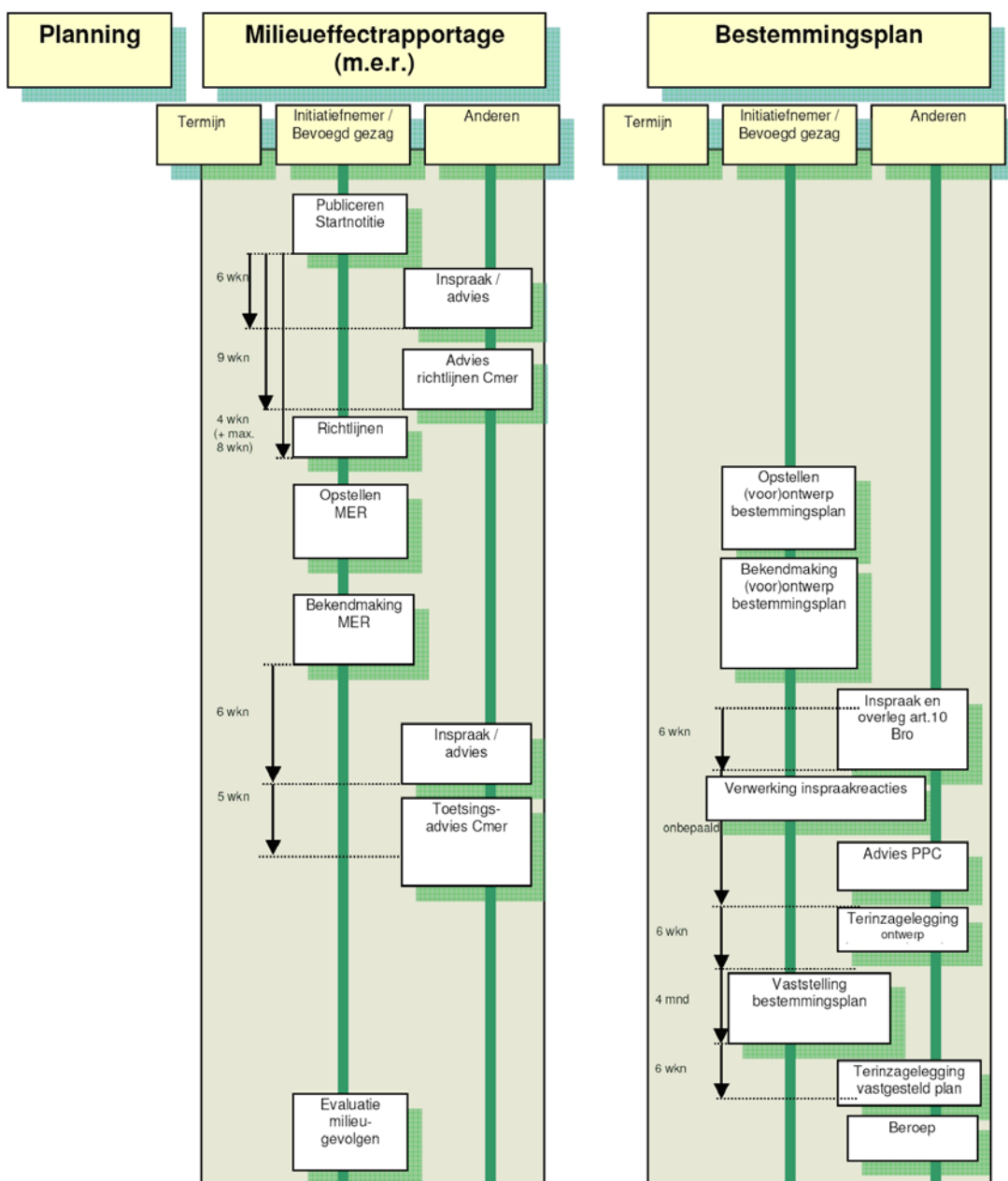
Begrip	Uitleg
Alternatief	Een integraal plan voor het hele recreatief groengebied.
Archeologie	Leer die zich bezighoudt met oudheidkundige zaken.
Autonome ontwikkeling	Op zichzelf staande ontwikkeling die plaats vindt als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd.
Begeleid-natuurlijk type	Zie “natuurlijk type”
Bestemmingsplan	Zegt iets over het gebruik van de grond en de opstellen en het bepaalt de bouw mogelijkheden van de grond. Een bestemmingsplan wordt door de gemeente opgesteld en is juridisch bindend.
Bevoegd gezag	Overheidsinstantie die bevoegd is over de voorgenomen activiteit een besluit te nemen.
Biotoop	Specifiek leefgebied van planten en dieren als levensgemeenschap.
Bodemkwaliteit	Chemische samenstelling van de bodem met name in de context van potentiële verontreinigingen.
Boezem	Stelsel van grote wateren en kanalen waarop het water van lager gelegen polders wordt uitgemalen, ten behoeve van berging en lozing op het buitenwater.
Chloride-gehalte	Concentratie van chloride-ionen in het water. Maat voor het zoutgehalte van het water
Corridor-verbinding	bestaat uit stapstenen en sleutelgebieden verbonden door een dispersiecorridor; dit is een speciaal ingerichte zone voor de verplaatsing van soorten, bestaande uit voldoende schuilmogelijkheden en voedsel. De kwaliteit van deze zone speelt een minder grote rol en voortplanting hoeft niet plaats te vinden. Gebruikers: zoogdieren, sommige amfibieën en vlinders.
Deklaag	Bovenste laag van de bodem, meestal synoniem voor freatische laag
Drainage	De afvoer van water over en door de grond (via aangelegde buizen)
Drooglegging	Het hoogteverschil tussen de waterspiegel in een waterloop en het grondoppervlak.
Duurzaam waterbeheer	Waterbeheer dat enerzijds voorziet in de behoefte van de huidige generatie maar anderzijds niet leiden tot beperkingen voor toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien.
Ecologie	Wetenschap van de relaties tussen planten, dieren en hun omgeving
Ecologische verbingszone	Zone waarlangs dieren en planten zich van het ene natuurgebied naar het andere kunnen verplaatsen en verspreiden.
Ecotoop	ruimtelijk afgegrensde, ecologische eenheid met een karakteristieke homogeniteit van de vegetatie als landschapselement
EHS	Ecologische Hoofdstructuur: een stelsel van natuurgebieden en verbindingswegen voor planten en dieren. De EHS is vastgelegd in het eerste Structuurschema Groene Ruimte (SGR 1) en bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones.
Emissie	Uitstoot van stoffen
Eutrofiering	Bemesting van het oppervlaktewater met fosfor en stikstofverbindingen, waardoor de groeisnelheid van algen en waterplanten kan toenemen.
Flexibel peilbeheer	Is gericht op het maximaal vasthouden van water uit het gebied zelf; dit leidt tot een hoog peil in de winter, dat geleidelijk uitzakt in de zomerperiode. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de watergangen in een gebied, de structuur van het gebied blijft in tact.
Gebiedseigen water	Water met een van nature aanwezige stoffensamenstelling

Begrip	Uitleg
Geohydrologie	Geohydrologie is de wetenschap die zich bezighoudt met de bestudering van het voorkomen en stromen van ondergronds water en de eigenschappen van het gesteente in relatie hiermee.
Grenswaarde	Norm ter beoordeling van de kwaliteit van water, bodem, waterbodem en lucht
Grondbalans	Optelsom van de hoeveelheid af te graven en aan te brengen grond. Gesloten grondbalans: geen aanvoer uit of afvoer naar buiten het projectgebied.
GS	College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Habitat	Standplaats van een organisme. Het gaat hier om de soortspecifieke levensruimte van een plant of dier.
Half-natuurlijk type	Zie "natuurlijk type"
Infiltratie/wegzijing	Het verschijnsel dat water aan het oppervlak de grond binnentreedt (infiltratie) en vervolgens naar het dieper grondwater uitzakt (wegzijing).
Klimaatverandering	Verwachte structurele veranderingen in het klimaat t.g.v. onder andere opwarming van de aarde. Concrete veranderingen voor het waterbeheer zullen zijn drogere zomers en nattere winter met kortere, heftigere buien.
Kunstwerken (civieltechnisch)	Duikers, stuwen etc.
Kwel	Het uittreden van grondwater.
m.e.r.	(de) Milieueffectenrapportage (de procedure)
Maaiveldhoogte	Hoogte van de bodem ten opzichte van NAP
Maatlat	Methode om het effect van maatregelen ten opzichte van de referentiesituatie (huidige situatie plus autonome ontwikkeling) te bepalen. De maatlat kan variëren van zeer negatief (- - -) tot zeer positief (+ + +).
Natuurdoeltype (hoofdgroepen)	
- Begeleid-natuurlijk type	Binnen dit type heeft de mens een actieve, maar beperkte rol in de vorm van het begeleiden van grootschalige processen die leiden tot ruimtelijke variatie. Het menselijk gebruik beperkt zich alleen tot die activiteiten die geen significant effect hebben op de natuurlijke processen en de levensgemeenschappen die in het type voorkomen. Als relevant type kan hier gelden het klei-oermoeras.
- Half-natuurlijk type	In dit type staat het kleinschalig bevorderen van specifieke successiestadia en de daarvan afhankelijke doelsoorten centraal. Dit leidt tot een landschap dat op ecotopenniveau (landschapselement met homogene vegetatiestructuur) door de mens wordt bepaald door beheer en/ of actief ingrijpen. De patronen in het landschap worden door de mens bepaald maar het beheer is nog wel zo extensief dat soortenrijkdom in de afzonderlijke landschapselementen vergelijkbaar kan zijn met die in het begeleid natuurlijk landschap. Als relevante typen gelden hier sloot, plas, moeras, strooiselruigte, bloemrijk grasland en struweel.
- Multifunctioneel afgeleid type	Dit type kenmerkt zich door een zodanige mate van menselijk gebruik (en daarmee ingrijpen), dat de natuurkwaliteit die er gerealiseerd kan worden, geringer is dan bij een optimaal beheer volgens een van de andere typen. Er wordt hier gestreefd naar een zo hoog mogelijke natuurkwaliteit binnen de beperkingen die de hoofd- en nevengebruiksfuncties stelt. Als relevante typen gelden hier in principe de typen genoemd onder 1 en 2, met dit verschil dat de vereiste ruimtelijke en milieukwaliteit niet gehaald kan worden.
MER	(het) Milieueffectrapport
Mitigerende maatregel	Maatregel om de nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu te voorkomen of te beperken.

Begrip	Uitleg
Multifunctioneel afgeleid type	Zie "natuurlijk type"
Natuurdoeltype	Beschrijft een bepaalde natuurkwaliteit en kan gebruikt worden als een toetsbare doelstelling voor een natuurgebied.
Neerslagoverschot/-tekort	Het verschil tussen de netto neerslag en de werkelijke evapotranspiratie
Onderbemaling	Een niet door de waterbeheerder aangebrachte faciliteit om in een bepaald gebied het water lager te houden dan het streefpeil van het gebied. Een onderbemaling is eigenlijk een kleine polder in een polder. Onderbemalingen komen met name voor in agrarisch gebied.
Ontsluiting	De toegankelijkheid van gronden en gebouwen; de wegen en paden en de openbaarheid daarvan
Oppervlaktewaterpeil	Waterpeil in het oppervlaktewater (sloten en kanalen)
Overstort	Nooduitlaat van de riolering bij piekafvoer
Peilbesluit	Een wettelijke regelgeving waarin staat beschreven welke waterstanden het waterschap in een bepaald gebied nastreeft.
Referentiesituatie	Situatie die als uitgangspunt wordt genomen om de alternatieven mee te vergelijken.
Startnotitie	Een notitie waarin de initiatiefnemer het 'wat', 'waarom' en 'waar' van de plannen in hoofdlijnen aangeeft; het markeert de formele start van de MER-procedure.
Stijghoogte	Het niveau tot waar het water stijgt als het niet onder druk wordt gehouden door de omliggende grondlichamen. Als de stijghoogte lager is dan de grondwaterstand spreekt men van onderdruk, in het geval van een hogere stijghoogte van overdruk.
Territorium	Een territorium is bij dieren een tegen soortgenoten verdedigd leefgebied, hetzij door een individu, hetzij door een sociale groep. Het is een gebied om voedsel te zoeken en de jongen te verzorgen.
Thema ('s)	Aspecten waaraan de verschillende alternatieven getoetst worden om een afweging tussen de alternatieven te maken.
Verdroging	De negatieve effecten van wijzigingen van de ontwatering en afwatering.
Verzilting	Het toenemen van het zoutgehalte in oppervlaktewater of in de grond.
Waterbalans	De vergelijking van de hoeveelheden water betrokken bij toevoer, afvoer, onttrekking en verandering in berging over een bepaalde periode binnen het plangebied.
Waterbezwaar	De uitkomst van een positieve waterbalans: in het gebied is de toevoer van water groter dan de afvoer.
Wateropgave	In het kader van WB 21 moeten de waterbeheerders hun systeem toetsen aan de nieuwe regionale normering.
Watervoerend pakket	Grondlichaam met hoge doorlatendheid waardoor water zich makkelijker in horizontale richting kan verplaatsen.
Watervraag	De uitkomst van een negatieve waterbalans: in het gebied is de toevoer van water kleiner dan de afvoer.
Zoutvracht	Maat voor hoeveelheid zout in water

Bijlage 1

Procedureschema milieueffectrapportage en bestemmingsplanprocedure

Bijlage 2

Toelichting beleidskader

1 BODEM EN WATER

1.1 Bodem

Het gebied de Omzoom behoort voor een klein deel tot een bodembeschermingsgebied. Het gebied valt niet onder een grondwaterbeschermingsgebied (bron: Streekplan Noord-Holland Zuid, februari 2003 en partiële herziening november 2007 en Bodembeheerplan Zaanstad, 2003).

Rijksbeleid:

Het voorkomen van problemen met de bodem is een milieudoelstelling zoals geformuleerd in het Nationaal Milieubeleidsplan 3 en nog eens bevestigd in het **Nationaal Milieubeleidsplan 4**. Het beleid is er op gericht de bodem geschikt te maken voor gebruik dat maatschappelijk gewenst is, waarbij verspreiding van verontreiniging en ook nieuwe verontreiniging wordt voorkomen. Primair daarbij geldt dat de veiligheid voor mens en ecosysteem is gewaarborgd.

De **Wet bodembescherming** (3 juli 1986) is het wettelijke kader bij de bepaling van de mate en ernst van bodemverontreiniging. Deze wet voorziet in het voorkomen, beperken of ongedaan maken van veranderingen van de bodemgesteldheid die een vermindering of bedreiging betekenen van de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft. Dit is het zogeheten stand-still principe.

Het **Besluit Bodemkwaliteit** (1 januari 2008). Het doel van het Besluit bodemkwaliteit is te voorkomen dat de bodem (grond en grondwater) en het oppervlaktewater verontreinigd worden door het gebruik van bouwstoffen, grond of baggerspecie. Daarnaast wordt gestreefd naar hergebruik van grondstoffen, zodat minder materiaal wordt gestort en minder nieuwe grondstoffen behoeven te worden gewonnen.

Regionaal beleid

De provincie Noord-Holland heeft een eigen **bodembeschermingbeleid**. Belangrijke elementen hieruit zijn de bescherming van:

- de aardkundige - en cultuurhistorische waarden en
- de kwaliteit van bodem en grondwater.

Doel is het beschermen van bestaande waarden en te komen tot een duurzamere omgang met de bodem en die waarden.

Naast het genoemde beleid heeft de Provincie een **checklist** opgesteld, waarin op dit moment vijf bodemaspecten zijn opgenomen die in een bestemmingsplan aandacht moeten krijgen. Zij worden onderzocht in de voorbereidingsfase bij het opstellen van het voorontwerp bestemmingsplan. Deze checklist maakt onderdeel uit van de zogenoemde bodemtoets en bestaat uit de aspecten: bodemopbouw, bodemkwaliteit, bodemsaneringgebieden, archeologie, ontgrondingen en bodemsanering. Genoemde aspecten maken, voor zover van toepassing, onderdeel uit van het toetsingskader voor de ontwikkeling van de Omzoom.

Lokaal beleid

In de gemeente Zaanstad is het Bodembeheerplan met de bodemkwaliteitskaart d.d. 25 maart 2003 van kracht. Op basis van de Bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan is af te leiden welke kwaliteit (boven- en onder-) grond in het plangebied aanwezig is. Daarnaast staat in genoemd plan ook een kaart welke kwaliteit grond waar in het gebied is toegestaan. Voorwaarde is dat grondverzet binnen het gebied niet leidt tot verslechtering van de ontvangende bodem.

In het **Natstructuurplan** (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier d.d. 9 maart 2006) is gesteld dat overtollige grond binnen het plangebied gebruikt kan worden voor ophogen. Hierbij geldt dat:

- niet verontreinigde grond in het westen van het plangebied toegepast kan worden.
- (licht) verontreinigde grond of veengrond in het oosten van het plangebied toegepast kan worden.

1.2 Water

Op Europees niveau wordt gewerkt aan de **Kaderrichtlijn Water** (KRW). De KRW bevat geen specifieke richtlijnen voor de planvorming. Wel dient bij de ontwikkeling het algemene streven naar duurzame en robuuste watersystemen centraal te staan, waarbij een goede ecologische en chemische waterkwaliteit wordt gerealiseerd.

Rijksbeleid:

In het **nationale waterbeleid**² staan het voorkomen van *wateroverlast en watertekorten* en het verbeteren van water- en waterbodemkwaliteit centraal. Ter voorkoming van wateroverlast en watertekorten dient men de ruimte zodanig te bestemmen, in te richten en te gebruiken dat water beter vast kan worden gehouden. Als dat niet voldoende is zoals in de omgeving van het plangebied het geval is, komt het uitbreiden van de waterbergingsmogelijkheden in beeld. Hierbij wordt uitgegaan van de prioriteitsvolgorde vasthouden – bergen – afvoeren. Deze prioritering wordt aangeduid als de 'drietrapsstrategie waterkwantiteit'. Idee is dat in eerste instantie het areaal oppervlaktewater wordt vergroot en al dan niet tijdelijk in combinatie met aanpassing van het peilbeheer. Pas in laatste instantie wordt zo nodig water af- of aangevoerd uit of in het gebied. Ten aanzien van waterkwaliteit is eveneens een drietrapsstrategie van toepassing volgens de prioriteitsvolgorde: schoonhouden, scheiden, zuiveren.

Regionaal beleid:

In het **provinciale beleid** zijn de hiervoor bij het rijksbeleid genoemde strategieën overgenomen. In het Streekplan Noord-Holland Zuid is in dit kader het plangebied en omgeving aangemerkt als gebied waarin de "wateropgave nog nader in te vullen" is.

² Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), 4e Nota Waterhuishouding (Ministerie van V&W, 1998), Waterbeleid 21e eeuw (Commissie Waterbeheer 21e eeuw, 2000), Nationaal Bestuursakkoord Water (Ministerie V&W, 2003)

De wateropgave heeft betrekking op:

- wateroverlast en het creëren van permanente waterbergingsmogelijkheden;
- het tegengaan van bodemdaling,
- het tegengaan van watertekorten
- het verbeteren van de waterkwaliteit in vooral natuurgebieden.

Voorwaarde voor zowel waterkwantiteit als -kwaliteit is dat de nadelige invloed op het watersysteem veroorzaakt door een ruimtelijke ingreep dient te worden gecompenseerd.

Het **Provinciaal Waterplan Noord-Holland 2006 - 2010** schetst in hoofdlijnen de opgave voor de provincie, waterschappen en de gemeenten voor de periode tot 2010 om het waterbeheer op orde te krijgen en te houden. De nationale beleidslijn is doorvertaald in het waterplan. De provincie heeft een voorkeur voor kleinschalige oplossingen om aan de normen zoals vastgelegd in het **Nationaal Bestuursakkoord Water** te voldoen. Met het vaststellen van het Waterplan in januari 2006 vervallen dan de zoekgebieden voor waterberging uit het **streekplan Noord-Holland Zuid** (zoals vastgelegd in de partiële herziening van het Streekplan Noord-Holland Zuid 'Ruimte voor water' uit 2004). Momenteel is het **Ontwerp Waterplan 2010-2015** van de provincie Noord-Holland in procedure. Hierin zijn tevens alle maatregelen opgenomen die er in het kader van de implementatie van de Kaderrichtlijn Water in de planperiode moeten worden uitgevoerd.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier houdt vast aan beleid uit het **Waterbeheersplan 3 2007-2009**. Er wordt vastgehouden aan het principe van integraal waterbeheer en de watersysteembenadering, aangevuld met de recente beleidsontwikkelingen op het gebied van wateroverlast (NBW/WB21) en de Europese **Kaderrichtlijn Water** (KRW). In relatie tot de KRW heeft het hoogheemraadschap eind 2008 de **Nota Samenwerken aan Schoon Water** vastgesteld. In deze nota zijn alle maatregelen opgenomen die er voor de Kaderrichtlijn water moeten worden uitgevoerd. Voor De Omzoom is het maatregelenpakket voor Laag Holland van belang.

Lokaal beleid:

Voor het gebied De Omzoom is een structuurplan opgesteld door de gemeente Zaanstad als vertaling van de streekplanuitwerking van de provincie. Dit is vervolgens vertaald naar het **Natstructuurplan** (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier d.d. 9 maart 2006) waarin het watersysteem voor het gebied Noorderwelf (waar Omzoom onderdeel van uitmaakt) nader is uitgewerkt. Dit structuurplan bevat werkafspraken, maatregelen, handvatten voor het ruimtelijk ontwerp en criteria op basis waarvan het Hoogheemraadschap haar wateradvies over het watersysteem en de watertoets procedure vormgeeft (zie vooral hoofdstuk 5 van het Natstructuurplan voor randvoorwaarden). Deze watertoets moet voor elke nieuwe ontwikkeling worden uitgevoerd, zo ook voor De Omzoom.

Het **Waterplan Zaanstad 'Zaans Blauw'** (maart 2006) geeft een visie op het samenspel van waterbeheer en ruimtelijke ordening. Het gaat daarbij om het gewenste functioneren van het watersysteem zelf (de doelstellingen op het gebied van waterkwantiteit en waterkwaliteit); de ruimtelijke inpassing van het water (belevingswaarde, recreatief gebruik) en de wijze waarop de samenwerking tussen de gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier kan worden versterkt. Doel van het waterplan is realisatie van een veilig, schoon, aantrekkelijk en goed te beheren watersysteem in Zaanstad. De Omzoom valt binnen het in het waterplan benoemde deelgebied de Kilzone. Voor dit deelgebied is een gebiedsgerichte uitwerking opgenomen in het Waterplan waarmee rekening zal worden gehouden bij de uitwerking van het voornemen in het MER.

1.3 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Het plangebied bevat kenmerkende cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Vanuit verschillende beleidskaders is vastgelegd hoe hiermee om te gaan bij nieuwe ontwikkelingen. Deze paragraaf is in drie delen opgedeeld, namelijk beleid dat van toepassing is op landschap, cultuurhistorie en tot slot archeologie.

1.3.1 Landschap

Rijksbeleid

Vanuit de **Nota Ruimte** is het **nationaal landschap Laag Holland** aangewezen. Tot dit nationale landschap behoort het gebied tussen Alkmaar, Hoorn, Amsterdam en Zaanstad. Dit landschap bestaat uit veenweidelandschap, afgewisseld met droogmakerijen. Het totale buitengebied van Zaanstad (met uitzondering van de Wijkermeerpolder) is onderdeel van het nationaal landschap Laag Holland. In het nationaal landschap werken regionale partijen (overheden, natuurorganisaties en agrariërs) samen om het cultuurhistorisch waardevolle landschap te behouden.

De Stelling van Amsterdam is belangrijk cultureel erfgoed en staat als werelderfgoed op de lijst van UNESCO. Ook is het benoemd tot nationaal landschap. Om de militaire verdedigingslinie te behouden is het beleid gericht op ontwikkeling van de Stelling. De nadruk ligt daarbij op het vergroten van de publieke toegankelijkheid, recreatie en toerisme, behoud van het militair-historisch complex, het versterken van de ruimtelijke samenhang en landschappelijke herkenbaarheid en het vergroten van de economische benutting.

Provinciaal beleid

Het ruimtelijke beleid op provinciaal niveau is vastgelegd in het **Streekplan Noord-Holland Zuid** (2003 en partiële herziening van 2007). Dit beleid is de basis voor de op te stellen provinciale structuurplannen. Hoofddoelstelling van het landschapsbeleid van de provincie is "behoud door ontwikkeling".

De belangrijkste cultuurhistorische en landschappelijke waarden binnen de provincie zijn beschreven in het Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie. Landschap en Cultuurhistorie (2006):

- aandacht voor de ontwikkelingsgeschiedenis;
- aansluiting bij de ordeningsprincipes van het landschap;
- aansluiting bij de bebouwingskarakteristiek (architectuur, stedenbouw, openbare ruimte);
- inpassing van het plangebied in de ruimere omgeving;
- aandacht voor de bestaande kwaliteiten van het gebied en voor maatregelen om negatieve effecten op deze kwaliteiten op te heffen.

Het Streekplan Noord-Holland Zuid schetst voor de regio Zaanstad de volgende ruimtelijke opgave:

- behoud en versterken van veen(weide)gebieden;
- behoud van het waterrijke en open karakter;
- versterken van natuurfuncties;
- verbreden van landbouwfuncties;
- vergroten mogelijkheden extensieve recreatie vanuit het omliggende stedelijke gebied.

Gemeentelijk beleid

Op gemeentelijk niveau is het ruimtelijke beleid beschreven in de **Ruimtelijke structuurschets 'Dansen op het Veen'**. Deze schets is bestuurlijk vastgesteld, maar heeft geen (wettelijke) status als structuurvisie. Er wordt gewerkt aan een update van deze schets die wel de status van structuurvisie zal krijgen, zoals bedoeld in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Hierin worden de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente concreet beschreven. Momenteel wordt het document **Perspectief op de stad** opgesteld. Dit is een kaderstellend document dat de komende jaren richtinggevend en verbindend is voor de ambities van de gemeente. In het perspectief zijn zes dragers benoemd die bijdragen aan een versterking van de positie van Zaanstad in de regio. Een van die dragers die relevant is voor Groengebied De Omzoom is: Groen en waterrijk landschap.

Het **Kwaliteitskader Kreekrijk en De Omzoom** (september 2007) zorgt voor samenhang en bevat de kwalitatieve uitgangspunten voor de verschillende ontwikkelingen in het gebied Saendelft -Assendelft. Het ontwerp voor De Omzoom wordt aan dit kader (kwaliteitsatlas) getoetst.

In het **Beeldkwaliteitplan Buitengebied Zaanstad (9 februari 2009)**, is de ontwikkeling van het buitengebied opgenomen waaronder ook De Omzoom. Voor het gebied 'De Omzoom' (opgenomen in hoofdstuk 11 van het Beeldkwaliteitplan) zijn belangrijke kenmerken opgenomen en is een streefbeeld opgenomen van hoe de ontwikkeling van het plangebied (veenweidegebied en waterberging) tot een grootschalig, extensief recreatiegebied in het landschap past.

1.3.2 Cultuurhistorie

Het plangebied maakt onderdeel uit van een veenweidegebied dat gekarakteriseerd wordt als een gaaf Hollands cultuurlandschap met karakteristieke dorpen. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een **Belvédère** gebied. Voor het plangebied geldt de algemene landelijke beleidsdoelstelling: het erkennen en herkenbaar houden van de cultuurhistorische identiteit in zowel het stedelijke als het landelijke gebied.

Regionaal beleid:

In het **Streekplan Noord-Holland Zuid** (provincie Noord-Holland, 2003) en de **Cultuurnota 2005-2008** (Provincie Noord-Holland, 2005) is het landelijk beleid verder uitgewerkt. Uitgangspunten waarmee rekening moet worden gehouden bij de ontwikkeling van De Omzoom zijn:

- De provincie streeft naar behoud door ontwikkeling en wil daarmee de cultuurhistorie van Noord-Holland meer zichtbaar maken.
- Zorgen voor behoud en versterking van kenmerkende delen van plekken en gebouwen in Noord-Holland.
- De provincie ziet cultureel erfgoed als een inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen in bijvoorbeeld de ruimtelijke ordening. Door het inzetten van culturele planologie als instrument worden hedendaagse cultuur en cultuurhistorie ingebracht in ruimtelijke ordeningsprocessen (zoals bij de aanleg van waterberging, natuurontwikkeling en landschapsinrichting). Door het toepassen van culturele planologie kan de kwaliteit van de stedelijke en landschappelijke omgeving worden vergroot én kunnen cultuurhistorische waarden behouden blijven.

In de **Nota Cultuurhistorische Regioprofielen Noord-Holland** (Provincie Noord-Holland, 2003) wordt het plangebied gezien als onderdeel van de Regio Waterland en Zaanstreek. Het plangebied wordt in deze nota niet specifiek benoemd als een gebied van bijzondere cultuurhistorische waarde.

Het belangrijkste instrument voor de cultuurhistorische inbreng bij de afweging van belangen bij de ruimtelijke inrichting in Noord-Holland is de **Cultuurhistorische Waardenkaart** (CHW-kaart). Gemeenten dienen deze CHW-kaart te raadplegen bij het opstellen van bestemmingsplannen om te bezien waar bijzondere waarden in het geding zijn.

1.3.3 Archeologie

Delen binnen het plangebied staan op de Provinciale en gemeentelijke Cultuur Historische Waardenkaart als archeologische lijnen en historische geografische lijnen met hoge waarde. Deze waarden leveren vanuit cultuurhistorisch en cultuurlandschappelijk oogpunt een bijdrage aan de ontginningsgeschiedenis van Nederland. Op grond van onderzoek in nabijgelegen gebieden blijkt dan ook dat sporen vanuit de prehistorie en middeleeuwen aanwezig zijn in de omgeving (bron: Hollandia, reeks nr. 205, juni 2008). Mogelijk dat ook sporen aanwezig zijn in het plangebied. De grootste trefkans is aanwezig op de oude kreekkrug, welke is gelegen in het plangebied.

Europees beleid

De bescherming van het archeologisch erfgoed in de bodem en de inbedding ervan in de ruimtelijke ontwikkeling is opgenomen als onderwerp van het **Europese Verdrag van Valletta** ('Verdrag van Malta') in 1992. De belangrijkste uitgangspunten van het verdrag zijn:

- archeologische waarden dienen zoveel mogelijk (in situ) in de bodem bewaard te blijven en beheermaatregelen dienen genomen te worden om dit te bewerkstelligen;
- vroeg in de ruimtelijke ordening dient al rekening te worden gehouden met archeologie;
- bodemverstoorders betalen het archeologisch (voor)onderzoek en eventuele opgravingen wanneer behoud in situ niet mogelijk is.

Het 'Verdrag van Malta' is vastgelegd in artikelen betreffende archeologie van de Monumentenwet die vanaf 1 september 2007 van kracht is.

Regionaal beleid

De uitgangspunten van het 'Verdrag van Malta' (het Europees verdrag betreffende de bescherming van het archeologisch erfgoed) zijn geïmplementeerd in het provinciale beleidsdocument **Gedraglijn Compensatie**. Het beleid van de Provincie Noord-Holland richt zich op:

- behouden van archeologische waarden op de plaats waar de waarden zijn aangetroffen of opgraven indien er geen andere mogelijkheid is.

Voor een ruimtelijk plan betekent dit dat onderzoek gedaan moet worden naar de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied.

Op basis van de **Monumentenwet** en de provinciale of gemeentelijke **monumentenverordening** zijn binnen het plangebied geen beschermde monumenten in de vorm van cultuurhistorische objecten en/of structuren aanwezig.

1.4 Natuur

Rijksbeleid

Het plangebied is voor een klein deel beschermd via de **Natuurbeschermingswet** (NB-wet). Het betreft het beschermd natuurgebied Ham en Crommenije. Binnen de NB-wet zijn de **Natura-2000** gebieden (**Vogelrichtlijn**- en **Habitatrichtlijn**gebieden (VHR)) en gebieden benoemd als **Beschermd Natuurmonument** vastgelegd. Een klein deel van het plangebied behoort tot het Natura-2000 gebied polder Westzaan. Het plangebied maakt ook gedeeltelijk onderdeel uit van zowel de **Provinciale Ecologische Hoofdstructuur** (PEHS) en de **Ecologische Hoofdstructuur** (EHS).

Ook buiten de door de NB-wet beschermde natuur is veel natuur het waard om adequaat beschermd en ontwikkeld te worden. Het behoud, herstel, ontwikkeling en duurzaam gebruik van ook deze natuur kan een essentiële bijdrage leveren aan een leefbare en duurzame samenleving. Daarbij gaat het niet alleen om de intrinsieke (natuurlijke) waarde, maar ook om de gebruiks- en belevingswaarde van natuur (**Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw**, Ministerie van LNV, 2000).

In de **Nota Ruimte** (Ministerie van VROM, 2005) is vastgelegd dat natuurwaarden als één van de uitgangspunten van het ruimtelijke inrichtingsbeleid dienen te worden meegenomen. Er dient gericht geïnvesteerd te worden in de ruimtelijke samenhang en realisatie van de voor de natuur vereiste milieu- en waterkwaliteit. In de **Nota Mobiliteit** (Ministerie van V&W en Ministerie van VROM, 2005) wordt dit streven specifiek vormgegeven door het benadrukken van een verdere ontsnippering van leefgebieden van planten- en diersoorten door verkeerswegen, spoor- en waterwegen. Daarbij dient specifieke aandacht te worden geschonken aan behoud en ontwikkeling van beschermde soorten (bijvoorbeeld weidevogels, ganzen en andere vogels, en diverse plantensoorten), hun leefgebieden en de verbindingen tussen deze gebieden.

Ten aanzien van soortenbescherming is vooral de **Flora- en faunawet** van belang, waarin de EU-richtlijnen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) voor de bescherming van soorten zijn doorvertaald. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en heeft tot doel de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Specifiek provinciaal beleid voor natuur is opgenomen in **Noord-Holland Natuurlijk! Nota Natuurbeleid 2005**.

1.5 Recreatie

Regionaal beleid

In het door de provincie Noord-Holland vastgestelde **Gebiedsperspectief tussen Y en Z** d.d. april 2003, zijn de belangrijkste fiets-, vaar- en wandelverbindingen opgenomen voor de regio. Zo ook voor het groengebied De Omzoom (zie Gebiedsperspectief tussen Y en Z, hoofdstuk 3.3 verbindingsgroen). Er dient een samenhangend netwerk voor fiets-, vaar- en wandelverbindingen te worden ontwikkeld dat aansluit op het bestaande netwerk, bijzondere landschappelijke elementen (zoals de Zeedijk en de Stelling van Amsterdam), bestaande bebouwing en nieuwe stedenbouwkundige uitbreidingen aan de randen. De Stelling van Amsterdam wordt vanuit de regio ontwikkeld tot recreatiegebied. Het gebied De Omzoom grenst aan de Stelling van Amsterdam waardoor de ontwikkeling naar verwachting ook van invloed zal zijn op het Groengebied De Omzoom.

Lokaal beleid:

In het **Natstructuurplan Noorderwelf** is opgenomen dat voor recreatie een hoge belevingswaarde belangrijk is. Dit geldt ook voor de in het gebied geplande kanoroute (ook opgenomen in het waterplan Zaanstad).

1.6 Landbouw

Regionaal beleid:

Behoud van openheid en het landelijk karakter zijn belangrijke uitgangspunten voor het plangebied. De landbouw is een belangrijke drager achter deze kwaliteitseisen.

1.7 Woon- en leefmilieu

1.7.1 Verkeer

Lokaal beleid:

Met de vaststelling van de **Fietsnota Zaanstad** in 2008, stimuleert de gemeente het fietsen. Het ActiePlan Fiets biedt projecten en maatregelen waarmee het beter fietsen wordt in Zaanstad. In de fietsnota is een netwerk van primaire fietspaden vastgelegd, die aan bepaald comfort, veiligheid en kwaliteitseisen voldoen. De toekomstige aan te leggen fietsroutes in De Omzoom (aanleg na 2009) maken deel uit van het Zaanse primaire fietsnetwerk. Dit netwerk sluit aan op het provinciale fietsnet, het ANWB – netwerk recreatieve fietsroutes en het fietsnet van de Stadsregio Amsterdam.

In het **Zaans Verkeers- en Vervoersplan** (12 februari 2009) zijn de (geplande) hoofdroutes voor al het verkeer opgenomen inclusief de hieraan gestelde eisen en wensen. In het **Kwaliteitskader Kreekrijk en De Omzoom** is ook verkeer opgenomen. Hierin is aangegeven met welke wegen rekening gehouden moet worden voor een goede ontsluiting. Het gaat daarbij onder meer om de (lokale) infrastructuur voor het langzaam- en snelverkeer naar de voorzieningen rond Saendelft-West en Kreekrijk (recreatie, sport, lint Assendelft).

1.7.2 Lucht

Verandering van de luchtkwaliteit door de ontwikkeling van het plan De Omzoom zal beperkt aan de orde zijn op de toegangsweg en het parkeerterrein voor de toekomstige sportaccommodatie en kinderboerderij.

Rijksbeleid

Het toetsingskader in relatie tot luchtkwaliteit is de **Wet Milieubeheer**, hoofdstuk 5 luchtkwaliteitseisen, ook wel de **Wet Luchtkwaliteit** (WLK) genoemd. Deze wet is de Nederlandse vertaling van de Europese richtlijnen met betrekking tot luchtkwaliteit. Per 15 november 2007 is het hoofdstuk luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer van kracht geworden. Daarbij is tevens een aantal besluiten/regelingen van kracht geworden, te weten:

- de **Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007** (Staatscourant 13 november 2007, nr. 220);
- de **Regeling project-saldering luchtkwaliteit 2007** (Staatscourant 9 november 2007, nr. 218);
- het **Besluit niet in betekende mate bijdragen** (Staatsblad 2007, nr. 440);
- de **Regeling niet in betekende mate bijdragen** (Staatscourant 9 november 2007, nr 218).

Bij de voorgenomen ontwikkeling dient de Wet Luchtkwaliteit in acht te worden genomen. De wet geeft normen voor een aantal stoffen waaraan de luchtkwaliteit moet voldoen. Deze eisen worden aangegeven in het hoofdstuk luchtkwaliteitseisen. Ze zijn gericht op fijn stof (PM_{10}), stikstofdioxiden (NO_2), stikstofoxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO_2), koolmonoxide (CO), benzeen, lood, arseen, cadmium, nikkel en PAK (benzo(a)pyreen). De wettelijk bepaalde grenswaarden geven aan welk niveau van buitenluchtkwaliteit bereikt moet zijn in een bepaald jaar. Voor PM_{10} geldt bijvoorbeeld het jaar 2005, voor NO_2 (stikstofdioxide) geldt het jaar 2010.

Ontwikkelingen in Europa

De verwachting is dat de EU in 2009 een besluit zal nemen over het invoeren van een nieuwe richtlijn voor luchtkwaliteit met onder andere een norm voor $PM_{2,5}$. De Milieucommissie van het Europese Parlement en de Europese Raad zijn reeds akkoord gegaan met het volgende:

- een grenswaarde voor $PM_{2,5}$: jaarnorm van $25 \mu g/m^3$ voor 2015;
- een grenswaarde voor $PM_{2,5}$: ECO-norm van $20 \mu g/m^3$ voor 2015 (ECO: Exposure Concentration Obligation = stedelijke achtergrondconcentratie);
- een streefwaarde voor $PM_{2,5}$: jaarnorm van $20 \mu g/m^3$ voor 2020;
- NL uitstel voor PM_{10} norm: i.p.v. in 2005 hoeft pas in 2011 hieraan worden voldaan;
- NL uitstel voor NO_2 norm met 5 jaar (van 2010 naar 2015);
- meetvoorschriften: er hoeft niet gemeten te worden op plekken waar het publiek geen toegang toe heeft en die niet permanent bewoond zijn.

1.7.3 Geluid

De voorgenomen sportaccommodaties (sportverenigingen) worden gezien als inrichtingen en moeten voldoen aan het **Activiteitenbesluit (Barim)**. Hierin staat aangegeven wat de toegestane geluidsbelasting is op de omliggende geluidgevoelige objecten. Verder geldt voor het verkeer op de toegangswegen de **Wet geluidhinder** (Wgh, van kracht per 1 januari 2007). Indien aan deze wegen geluidgevoelige objecten of terreinen zijn gelegen dan moet voor deze objecten getoetst worden wat de geluidbelasting is als gevolg van het verkeer.

Rijksbeleid

De Wet geluidhinder biedt een toetsingskader voor het geluidsniveau op de gevels van woningen. De wet kent een ondergrens, de zogenaamde voorkeursgrenswaarde. Wanneer de geluidbelasting lager is dan deze waarde, zijn de voorwaarden die de Wet geluidhinder stelt aan het realiseren van geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) niet van toepassing. Daarnaast is er in de wet een bovengrens opgenomen, de maximaal toelaatbare geluidbelasting. Indien de geluidbelasting hoger is dan deze waarde, is het realiseren van geluidsgevoelige bestemmingen in principe niet mogelijk.

Wanneer de geluidbelasting in de bandbreedte tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximaal toelaatbare geluidbelasting ligt, is het realiseren van geluidsgevoelige bestemmingen aan beperkingen gebonden en alleen onder voorwaarden mogelijk. Dit wordt een 'hogere waarde' genoemd ('hoger' in de zin van hoger dan de voorkeursgrenswaarde) en wordt via een formele procedure vastgelegd.

1.7.4 Licht

Langs de voorziene doorgaande fietsroutes door het gebied, bij de toekomstige sportaccommodaties, parkeervoorzieningen en de toegangsweg naar de voorzieningen zal verlichting nodig zijn. Betreffende lichthinder ontbreken in wet- en regelgeving en beleid normen of grenswaarden waaraan de voorgenomen ontwikkeling dient te voldoen. Toch is lichthinder een steeds vaker terugkerend aspect als het gaat om milieukwaliteit. In het beleid ten aanzien van milieu, natuur of leefomgeving wordt lichthinder regelmatig aangemerkt als aandachtspunt. Daarnaast kan licht onderdeel zijn van de te beoordelen effecten ten aanzien van soorten en gebieden die zijn aangewezen in het kader van de **Vogel- en Habitatrichtlijn** (soortbescherming).

Regionaal beleid

Voor het toetsingskader voor het MER wordt gebruik gemaakt van het verlichtingsbeleid zoals aangezet in de **nota 'Waarom brandt het licht hier?'** Dit omdat op dit moment geen ander beleid beschikbaar is. Dit beleidsstuk heeft betrekking op Openbare verlichting op provinciale wegen in Noord-Holland' (provincie Noord-Holland, 2005) en kent de volgende uitgangspunten:

- verkeersveiligheid is het primaire doel;
- niet méér verlichting aanbrengen dan voor de verkeersveiligheid is vereist;
- actuele taakbelasting van de weggebruiker bepaalt hoeveel verlichting nodig is;
- verlichten in kader van het opheffen van sociale onveiligheid is onder voorwaarden mogelijk;
- verlichtingstechnieken die efficiënt gebruik maken van energie genieten de voorkeur;
- voorkomen en beperken van lichthinder is belangrijk;
- voor wegen binnen of grenzend aan natuurgebieden en wegen binnen de ecologische hoofdstructuren (EHS) gelden strikte richtlijnen.

Landelijke aanbevelingen verlichting

De Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) heeft twee aanbevelingen voor richtlijnen opgesteld voor sportverlichting en terreinverlichting. In de aanbeveling voor terreinverlichting zijn gebieds- en periodeafhankelijke 'grenswaarden' opgenomen voor de lichtemissie van verlichtingsinstallaties voor terreinen ter voorkoming van lichthinder. De waarde voor de genoemde meeteenheden beneden welke geen hinder mag worden verondersteld is afhankelijk van de omringende, oorspronkelijk al aanwezige mate van verlichting in de desbetreffende omgeving. Deze waarden worden vooral bepaald door de activiteiten in de omgeving en de eventuele aanwezigheid van straatverlichting.

Er zijn vier zones onderscheiden met elk een eigen 'grenswaarde':

- 1 E1: Natuurgebieden met een zeer lage omgevingshelderheid (conform Ecologische Hoofdstructuur);
- 2 E2: Gebieden met een lage omgevingshelderheid, in het algemeen buitenstedelijke en landelijke woongebieden;
- 3 E3: Gebieden met een gemiddelde omgevingshelderheid, in het algemeen woongebieden;
- 4 E4: Gebieden met een hoge omgevingshelderheid, in het algemeen stedelijke gebieden gecombineerd met woon- en industriegebieden met intensieve nachtelijke activiteiten.

1.7.5 Veiligheid

Onder het aspect licht is in het regionaal beleid een uitgangspunt opgenomen ten aanzien van sociale veiligheid. Verder bestaat er geen specifiek beleid ten aanzien van sociale veiligheid.